

ŽELEZAR

JESENICE, 29. APRILA 1961

9. ŠTEVILKA

LETNIK III

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

1. maj – praznik delovnih ljudi in vseh naprednih sil v svetu

Minilo je 72 let od zgodovinskega datuma 14. julija 1889. leta, ko je II. Internacionala na svojem ustanovnem kongresu v Parizu sprejela poleg drugih važnih sklepov tudi sklep o praznovanju 1. maja. Ta sklep je bil sprejet v spomin na krvave dogodke v Čikagu leta 1886, ko so buržoazne sile zatrle delavsko gibanje, ki je zahtevalo skrajšanje delovnega časa.

Na osnovi sprejetega sklepa je mednarodni proletarijat že leta 1890 po vsem svetu organiziral masovna zborovanja in manifestacije s ciljem - doseči svoje pravice. Tudi na ozemlju današnje Slovenije je izkoriščani delavski razred pod avstroogrsko oblastjo organiziral revolucionarno gibanje in zborovanja in s tem dal vso podporo mednarodnemu delavskemu gibanju.

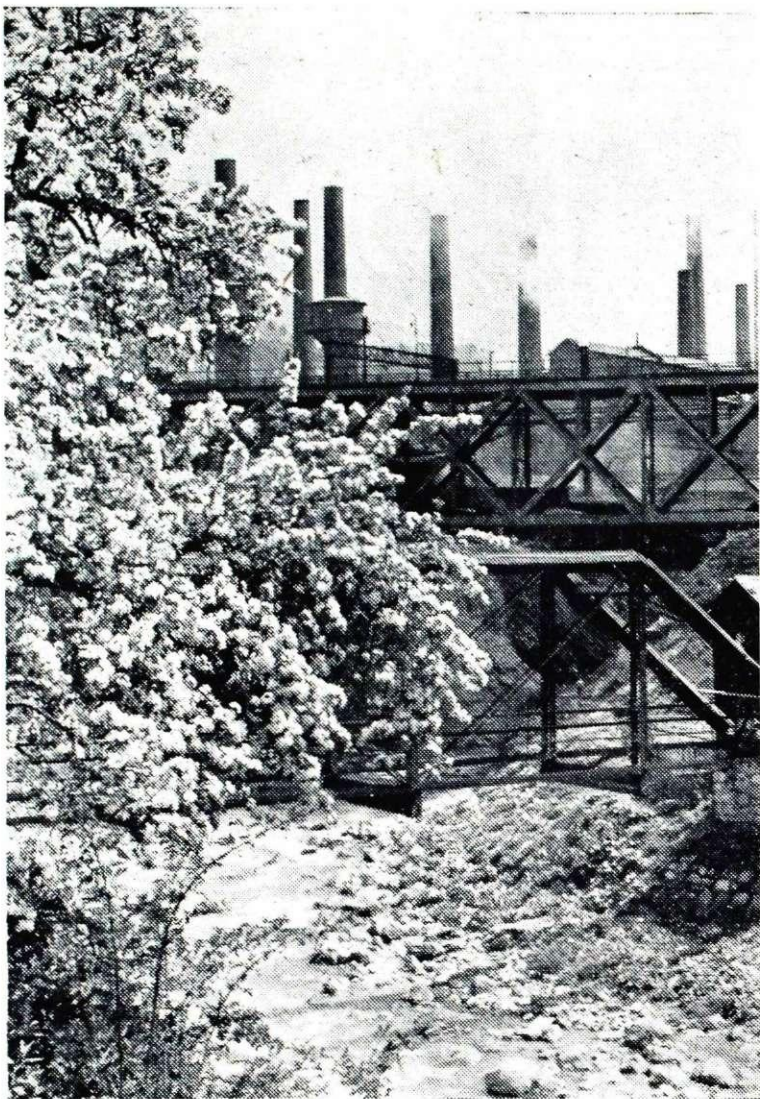
V obdobju med I. in II. svetovno vojno je delavski razred v stari Jugoslaviji pod kapitalistično oblastjo nadaljeval z borbo za svoje pravice. Svoj odraz je dobivala ta borba delavskega razreda predvsem v štrajkih in manifestacijah v okviru prvomajskega praznovanja. Reakcionarni režim je krvavo in brutalno zatiral borbo delavskega razreda. Na tisoče in tisoče revolucionarjev in nosilcev delavskega gibanja se je znašlo v ječah, taboriščih in ostalih zaporih. V zgodovini jugoslovanskih narodov bodo zapisana imena najstrašnejših

zaporov v Sremski Mitrovici, Ivanjici, v Lepoglavu, Mariboru itd. — Zgodovina bo z zlatimi črkami zapisala imena najrevolucionarnejših borcev in voditeljev jugoslovanskih narodov, od katerih so mnogi žrtvovali svoje življenje za najbolj svetle ideale naše revolucije in zmage nad fašističnimi okupatorji in domačimi izdajalci.

V svobodni Jugoslaviji letos praznujemo že šestnajstič 1. maj v znamenju delovnih zmag in nadaljnjega poleta v razvoju naše socialistične demokracije. V povojnem obdobju je naše delovno ljudstvo doželo mnogo naporov v izgradnji porušene domovine in se iz leta v leto odrekalo svojih osnovnih življenjskih dobrin, da z lastnimi napori v popolni politični in gospodarski neodvisnosti ustvari sebi boljši jutrišnji dan. Pod genialnim vodstvom tovariša Tita in KP, sedaj ZK, je naše delovno ljudstvo izvajalo pomembno gospodarsko zmago in politično afirmacijo v svetovnem merilu in zabeležilo

vesti samo na temelju naše socialistične demokracije. Ta socialistična demokracija, ki prehaja v neposredno delavsko demokracijo, omogoča našim proizvajalcem vse večjo oblast nad stvarmi, a ne nad ljudmi. To pomeni, da naši proizvajalci postajajo vse bolj svobodne socialistične osebnosti, ki vse bolj svobodno odločajo v svoji gospodarski organizaciji, komuni in v splošnem družbenem upravljanju.

V okviru splošnih ljudskih naporov vplaga delovno ljudstvo naše komune vsa leta maksimum svojih umskih in fizičnih naporov za dvig življenjske ravni. Rezultati teh naporov v naši komuni in podjetju so vidni. V povojnem obdobju je naša komuna bistveno spremenila svojo notranjo in zunanjo podobo. Zgrajena je vrsta novih objektov v gospodarskih organizacijah in na področju družbenega standarda. — Doseženi uspehi pa nam morajo dati novih moči, pobud in poleta. Novi instrumenti delitve dohodka nam omogočajo sedaj polno gospo-

Jeseniška železarna v spomladanskem cvetju

Praznovanje 20-letnice vstaje

Praznovanje 20-letnice vstaje je za našo komuno vsekakor pomembno že zato, ker so prav iz našega železarskega revirja izšli prvi borci za svobodo in nosilci upora proti okupatorju. Da bi kar najboljše praznovali, je bila organizirana posebna komisija oziroma pripravljali odbor za proslavo 20-letnice vstaje.

Iz programa za ta praznovanja, ki ga je izdelal pripravljali odbor, je razvidno, da bodo sodelovale vse družbeno politične organizacije ter športna in kulturna društva.

Osredno slavlje bo seveda na Poljanah 4. julija, ki bo povezano s politično-kulturnim programom ob sodelovanju godb in pevcev. Sodelovale pa bodo tudi športne organizacije. Člani aero kluba bodo izvedli letalski miting v manjšem obsegu in tekmovanje padalcev. Jeseniški šahisti bodo v ta namen s pomočjo gledališča Tone Cufar organizirali živi šah.

Na predvečer tega praznovanja bo na Poljanah odkritje spomenika vstaje, prižiganje kresov na vseh vidnih vrhovih, taborni ogenj na Poljanah s programom, ki ga bodo

izvajali pevski zbori in dramske skupine, na Jesenicah pa bo slavnostni ognjemet.

Poleg centralne proslave bodo tudi vsi krajevni prazniki potekali v znamenju praznovanja 20-letnice vstaje. Po posameznih obratih in kolektivih bodo organizirane komemoracije padlim borcem v NOV in posebne žalne seje družbenih organizacij ob dnevih ustrelitve talcev po raznih terenih.

Praznovanje 1. maja bo potekalo prav v posebnem vzdušju. Program za praznovanje bodo izdelale družbene organizacije.

Vsem delovnim ljudem občine Jesenice čestitamo in jim želimo veselo praznovanje 1. maja!

Občinski ljudski odbor Jesenice
Občinski komite ZKS Jesenice
Občinski odbor SZDL Jesenice
Občinski sindikalni svet Jesenice
Občinski komite LMS Jesenice
Občinski odbor ZB NOV Jesenice
Občinska zveza DPM Jesenice
Občinski svet Svobod in PD Jesenice
Občinski odbor Združenja rezervnih oficirjev Jugoslavije Jesenice
Občinski odbor Združenja rezervnih oficirjev Jugoslavije —
Občinski odbor Rdečega križa Jesenice

ogromne uspehe na področju gospodarstva, šolstva, zdravstva, socialnega zavarovanja, v prosveti in kulturi, na športnem področju in drugih družbeno političnih dejavnostih. Dvignila se je življenjska raven našega ljudstva, ki v okviru komunalne skupnosti kot proizvajalci in potrošniki sami sebi urejajo življenjske pogoje.

Največji uspeh pa beležimo v naši socialistični skupnosti na področju delavskega in družbenega upravljanja, ki ga je bilo možno iz-

darsko iniciativo s strani neposrednih proizvajalcev, da izgradimo še vse, kar potrebujemo.

Ob spominu na 20-letnico vstaje jugoslovanskih narodov praznujemo letošnje prvomajsko praznovanje s posebnim ponosom in zavestjo. Z množično udeležbo pri prvomajskih proslavah pa bomo ponovno pokazali in dokazali našo enotnost in solidarnost z mednarodnim delavskim gibanjem.

Živel 1. maj — praznik delovnega ljudstva!

Ob 1. maju
prazniku dela
čestitamo
vsem prebivalcem
naše občine
in še posebej delo-
nemu kolektivu
Železarne Jesenice

Uredniški odbor
in uredništvo
„Železarja“

Posnetek štafete mladosti na parkirnem prostoru

Veličasten sprejem štafete mladosti

Toplo aprilsko sonce je privabilo že takoj po 10. uri na parkirni prostor precejšnjo množico jeseniških prebivalcev, članov kolektiva Železarne Jesenice in šolske mladine, kjer so ob zvokih jeseniške godbe pričakovali prihod republiške štafete, ki je bila ojačena s štirimi lokalnimi štafetami. Republiško štafeto je na Vršiču sprejel predsednik SZDL Jesenice, tov. Roman Tržan. — V Mojstrani se ji je pridružila Triglavška štafeta, kakor tudi štafeta iz Mlinca. Tik pred parkirnim prostorom pa se je priključila še tretja lokalna štafeta, ki je prišla skozi obrate železarne z izhodiščem v Razovni.

Na slavnostni tribuni je štafeto sprejel ob prisotnosti predstavnikov druž-

benih organizacij predsednik občine tovariš France Treven in ji izrekel pozdravne besede z željo, da ponese ljubljenu maršalu Titu iskrene pozdrave železarskih Jesenic. Pionirka osemletke »Prežihov Voranc« je recitirala pesem »Titova štafeta«, za kar je požela vse priznanje. Točno ob 11. uri so jeseniški športniki-mladinci ponesli štafeto palico proti Javorniku, kjer se jim je pridružila še 4. lokalna štafeta, ki je prišla iz Medjega dola.

V letošnji štafeti so poleg naših alpinističnih veteranov in mladih planincev sodelovali predstavniki vseh družbeno športnih organizacij in predstavniki gasilskih društev ter predvojaške vzgoje.

Ob 20-letnici vstaje jugoslovanskih narodov

Nekateri problemi zaposlovanja delavcev v Železarni

Nemška okupacija Gorenjske

Dne 17. aprila 1941 je Vrhovno nemško poveljstvo razglasilo brez-pogojno kapitulacijo Jugoslavije. Naslednji dan je zaradi kapitulantstva generalov in vladajočih krogov jugoslovanska vojska položila orožje. Kralj je z vlado in oficirji — organizatorji puča zbežal v inozemstvo, oblastniki, ki so ostali, pa so se že ponujali v službo okupatorju skupaj z večino kapitalistov, ki so okupacijo pozdravili. Tako se je razsula predaprilska Jugoslavija, med glavnimi okupatorjema pa je prišlo do prvega tibega spora, in to prav ob vprašanju, kdo si bo prilastil Gorenjsko. Hitlerju je bilo namreč žal, da je to pokrajino pred napadom obljubil Mussoliniju. Zato je, zavedajoč se svoje premoči in vodilne vloge v Evropi, ki je razen Švice, Švedske in Sovjetske zveze ječala pod njegovim jarmom, zahteval, da Italija prepusti Gorenjsko Nemčiji, kar se je tudi zgodilo. Ze 22. aprila 1941 je prišel na Gorenjsko komisar za ureditev nemštva, dan kasneje pa so na nemški ukaz morali zapustiti naše kraje Italijani. Dne 24. aprila 1941 je civilno upravo nad Gorenjsko in delom Koroške, kolikor so jo l. 1920 pustili Jugoslaviji, prevzel koroški gauleiter Kutscherja in ob prevzemu oblasti na Gorenjskem obljubil Hitlerju, da bo »Gorenjsko v najkrajšem času germaniziral«. Tega so se razveselili gorenjski petokolonci in drugi nemčurji, prepričani v Hitlerjevo zmago in v Hitlerjev »tisočletni Rajh«.

Nemci so prav tako kakor na Štajerskem smatrali Gorenjsko za svoje nacionalno ozemlje. Gauleiter Kutscherja je dne 30. aprila 1941 na zborovanju v Kranju izjavil, da je odslej »Gorenjska za vselej priključena nemškemu Reichu« in s tem napovedal popolno germanizacijo Gorenjske. Nihče pa takrat še ni vedel, kako bodo Nemci ponemčene Gorenjske izvedli. Nihče ni slutil, da so nacisti zasnovali svoj germanizatorski načrt na iztrebitvi Slovencev kot naroda s pomočjo razseljevanja pa tudi fizičnega uničevanja. Tako so že 6. maja 1941 izdelali v Grazu po Eichmanovih navodilih načrt za razselitev 260 tisoč Slovencev z okupiranih področij Štajerske, Gorenjske in Koroške, dne 4. junija 1941 pa so k temu načrtu na konferenci na nemškem poslanstvu v Zagrebu dodali še 175.000 Slovencev, namenjenih za nasilno deportacijo. Tako naj bi že v prvi fazi, ki naj bi se začela julija, končala pa oktobra 1941, izselili z zasedenega ozemlja 54,37 odstotka vsega slovenskega prebivalstva, namesto nje pa bi okupirano ozemlje kolonizirali z Nemci iz notranjosti Reicha.

Z germanizacijo Gorenjske Nemci niso odlašali. Ze takoj po svoji okupaciji so iskali primeren prostor za koncentracijsko taborišče. Nekdanja ženska kaznilnica v Begunjah se jim je po ogledu zdela najbolj primerna. Gestapovskemu oficirju, ki si jo je ogledal, se je zdela dovolj velika, zadovoljen pa ni bil z begunjskim pokopališčem, ki se mu je, kakor je cinično izjavil, zdelo premajhno. Poleg begunjske kaznilnice, ki so jo določili za »KZ-Lager«, so za izvedbo svojih razselitvenih načrtov izbrali še nekdanje škofjeve zavode v Šentvidu pri Ljubljani, ki so jih določili za razselitveno taborišče.

Begunjska kaznilnica, iz katere so odpustili nekdanje kaznjence-kriminalke, ni ostala dolgo prazna. Ze 1. maja 1941 so začeli šrom po

Gorenjski krožiti gestapovski in policijski avtomobili in voziti prve aretirance v Begunje. Med prvimi aretiranci so bili predvsem predstavniki nekdanjih političnih strank, med njimi tudi taki, ki so se ob nemški okupaciji name-ravali vdinjati okupatorju z dušo in telesom (n. pr. Humer z Jesenic, časnejši sodelavec gestapa v Srbiji). Nemci so jih prej ko ne aretirali po pomoti. Večino aretirancev pa so tvorili intelektualci, med njimi predvsem ljudje, ki so se v zadnjih petih letih predvojne Jugoslavije udejstvovali v protifašističnem in ljudskofrontovskem gibanju, kakor na primer dr. Aleš Stanovnik, doktor Stempihar, dr. Miha Potočnik in drugi. Kakor poroča Slovenski poročevalec v svoji prvi (majski) številki, je bilo že v začetku maja 1941 v begunjski kaznilnici zaprtih več kakor pet sto zavednih Slovencev — izobražencev in delavcev.

Obenem s prvimi aretacijami Slovencev so Nemci izvajali tudi druge ukrepe proti slovenstvu na Gorenjskem. Dne 2. maja 1941 je prišel z Bleda, kejer se je ustoličila okupacijska oblast na Gorenjskem, ukaz o ukinitvi nekdanjih jugoslovanskih zakonov, o prepovedi slovenskih društev in organizacij ter o zaplenbi njihovega premoženja, o prepovedi uporabe slovenskega jezika v šolah in uradih, o zamenjavi dinarjev v nemške marke (20 din za 1 marko), s čimer so prizadejali Slovencev ogromno gospodarsko škodo, saj niso zamenjavali dinarjev v veljavne Reichsmarke, marveč v okupacijske marke, ki so bile brez vrednosti. Prav tako je bil izdan proglas o oddaji orožja in vseh predmetov, ki so bili last nekdanje jugoslovanske vojske.

Dne 24. maja 1941 je Kutscherja prepovedal pod smrtno kaznijo poslušati tuje radijske postaje, kasneje pa je zahteval izročitev vseh radijskih sprejemnikov, ki so jih smeli obdržati le Nemci in nemčurji. Ze pred tem so z javnih poslopij, krajev in kašipotov zginila vsa slovenska imena in napisi. Kraje so preimenovali z nemškimi imeni, slovenske priimke pobačili v nemške, slovenske šole zaprli, zaplenili v knjižnicah vse slovenske knjige in jih poslali v nemške tovarne papirja. Na ta način so hoteli ustvariti na zunaj nemški videz Gorenjske.

Ta zunanji videz pa notranje slovenske podobe Gorenjske ni uničil. Zato so se Nemci naglo in mrzlično pripravljali na razselitev Slovencev. Popis ljudi, določenih za deportacijo, so napravili tajno pod krinko obveznih »zdravniških« pregledov, na katerih so nekdanji petokolonci in izdajalci slovenskega ljudstva ob prisotnosti gestapovcev s številkami določali posamezne družine. Na teh pregledih so gorenjsko prebivalstvo razvrstili v 6 kategorij. Kakor je odkrila obveščevalna služba OF in kakor potrjuje to odkritje tudi obranjeni dokument italijanskega obveščevalnega urada, so v prvo kategorijo prišli Nemci, v drugo nemčurji, v tretjo tisti Slovenci, ki so bili po mnenju petokoloncev do Nemcev prijateljsko razpoloženi in pripravljeni, da se v najkrajšem času ponemčijo, od četrte do šeste kategorije pa so bili razvrščeni Slovenci, ki bi jih bilo treba deportirati (kategoriji 4 in 5) ali pa uničiti v taboriščih smrti (kategorija 6). V poslednjo kategorijo so vrstili komuniste, njihove sovražnike in komunistične simpatizerje.

(Dalje prihodnjič)

Direktor kadrovskega sektorja, tov. Dante Jasnič, je odgovoril uredniku našega lista na vprašanja, ki se nanašajo na zaposlovanje delovne sile v železarni. Odgovori so naslednji:

»Koliko delovne sile potrebujemo trenutno v našem podjetju?»

Normativ delavcev predvideva 7140 zaposlenih, dejansko stanje po spisku z dne 15. aprila 1961 pa znaša 6944 zaposlenih. Razlika je torej 196 zaposlenih. Ker vse naprave, ki jih zajema normativ, niso vedno v obratovanju, menim, da bi bilo redno število zaposlenih, ki bi se ga morali držati, 7000 oseb. Torej nam trenutno manjka približno 60 novih delavcev.

»Kakšen je sestav potreb delovne sile po kvalifikacijah?»

Največja potreba je po nekvalificiranih delavcih v naših osnovnih proizvodnih obratih. Sicer so potrebe tudi v vzdrževanju, vendar bomo te lahko rešili z absolventi naše industrijske šole.

»Znano je, da je moške delovne sile dovolj na razpolago, vendar so vprašanja sprejema nerešljiva zaradi pomanjkanja stanovanj. Kaj bi vi po vašem mnenju predlagali, da se ta problem čimprej reši?»

Pred leti smo imeli v podjetju problem, kako zagotoviti dovolj novih delavcev, ker ponudb sploh ni bilo. Danes je stanje povsem drugačno. Ponudb novih delavcev je veliko, a kljub temu komisija odklanja sprejem, ker nimamo samskih postelj niti v barakah, da bi lahko nove delavce spravili pod streho. Prišli smo v situacijo, da kljub nujni potrebi po novih delavcih in ponudbi odklanjamo sprejem. Posledica tega se odraža v stalnem padanju števila zaposlenih. Stanje konec februarja je bilo 6998 zaposlenih, trenutno pa je zaposlenih 6944. Od 1. januarja 1961 do 15. aprila 1961 smo na novo sprejeli 251 oseb, podjetje pa je v tem obdobju zapustilo 242 oseb, od teh je bilo 50 upokojenih in 69 vpoklicanih v JLA.

Dosedanje izkušnje nam kažejo, da naše podjetje ne bo rešilo problema pomanjkanja delavcev s tem, da jih bomo pridobivali iz oddaljenih krajev izven okraja in republike. Menim, da bomo morali usmeriti našo akcijo v to, da bomo z malimi racionalizacijami in mehanizacijami nadomeščali nekvalificirano delovno silo. Svojo vlogo bo morala tu odigrati tudi avtomatizacija proizvodnje. Druga važna naloga je po mojem mnenju izboljšanje delovnih pogojev. Uspešni ukrepi na tem področju bodo gotovo pozitivno vplivali na zmanjšanje odsotnosti zaradi bolovanj, ki se iz dneva v dan dviga in je te dni dosegla rekordno številko — 450 oseb.

Ko danes razpravljamo o nadaljnji decentralizaciji delavskega samoupravljanja, moramo nujno postaviti na dnevni red razprave v kolektivu, kako bomo znižali potrebe po novih delavcih in na kakšen način bomo olajšali delo že zaposlenim.

Predvidena rekonstrukcija podjetja bo v marsičem spremenila današnje stanje v podjetju in prav tu bo lahko sleherni član kolektiva z raznimi predlogi prispeval k urejanju prej navedenih problemov.

»Kakšne so možnosti zaposlovanja ženske delovne sile v našem podjetju?»

Vprašanje zaposlitve žena v železarni

ZAHVALA

Podpisani Stanko Hudovernik, zaposlen v obratu cevarna, se najiskrenejše zahvaljujem sindikalni podružnici ekonomske enote predelovalnih obratov za dodeljeno denarno pomoč, ki sem jo prejel v času svoje bolezni. Hkrati se zahvaljujem za denarno pomoč tudi sindikalnemu odboru obrata cevarna. Stanko Hudovernik

in na Jesenicah je zelo pereče. Trenutno imamo v podjetju čez 300 prošenj za zaposlitev žena. Vse te žene niso brezposelne, ker je nekaj primerov, ko želijo spremeniti zaposlitev. Trenutno stanje in perspektivne potrebe po zaposlitvi žena v našem podjetju ne kažejo bistvenih premikov navzgor. Tudi rekonstrukcija železarne ne bo prinesla novih delovnih mest za žene, ki bi bilo številčno vredno omembe. Menim, da bomo morali na Jesenicah razviti komunalne in druge dejavnosti, kjer se bodo lahko zaposlile žene (elektrotehnični servis, kovinska galanterija, lesno-galanterijski servis itd.); seveda so za to potrebna sredstva, toda brez tega ne gre. Se na nekaj zelo važnega ne smemo pozabiti, ko rešujemo problem zaposlovanja žena na Jesenicah, to je na naš odnos do posameznih poklicev in dejavnosti, kjer bi bile lahko žene zaposlene, vendar se temu upirajo. — Mislim predvsem na gostinstvo in druge turistične dejavnosti. Nesmiselno je,

da moramo prav za te dejavnosti iskati žene v drugih okrajih, medtem ko ostajajo naša dekleta in žene nezaposlene. Niso redki primeri, da Zavod za zaposlovanje delavcev na Jesenicah ponudi službo v gostinstvu nezaposleni ženi, a je ta ne sprejme.

Dovolite še eno pripombo k problemu, ki sva jih do sedaj obravnavala, zlasti k vprašanju odsotnosti zaradi bolovanj in nesreč pri delu. Naša služba varnostne in zdravstvene zaštite pri delu ugotavlja, da se nam dviga število primerov, da ljudje prihajajo na delo v vinjenem stanju in da prinašajo s seboj alkoholne pijače. Žal moram ugotoviti, da ne uspešno vedno preprečiti tem ljudem vstop v podjetje. Menim, da bo moral kolektiv moralno vplivati na te ljudi, ker vinjena oseba ne spravlja v nevarnost samo sebe, ampak tudi sodelavce in naprave. Kolikor ne bo zadostoval moralni vpliv, bo moral kolektiv podvzeti tudi ostrejšje ukrepe.

Tako smo na Jesenicah sprejeli nosilce štafete in jim izročili naslednje pozdravno pismo

Dragi tovariš Tito!

Mladina in prebivalci Jesenic se z radostjo pridružujemo najpriznanejšim čestitkam vseh narodov naše dežele za Tvoj 69. rojstni dan — vseljudskemu prazniku, ki bo okrašen z delovnimi zmagami in uspehi.

Ponosni smo na Tvojo življenjsko pot, ki je tesno povezana s potjo delavskega razreda in ZKJ. Tvoje ime je simbol revolucije, svobode in uspehov v družbeno ekonomski rasti naše socialistične dežele.

Cedalje večji so uspehi delovnih ljudi in mladine pri delu v tovarnah in na velikih gradbiščih. Delamo, da bi dosedanje velike stvaritve potrdili in razvili z novimi, še večjimi uspehi. Vsake korak h krepitvi gospodarskih sil in k boljšim življenjskim razmeram spremljajo napori v negovanju čedalje bolj humanih socialističnih družbenih odnosov. Naraščajoča ustvarjalnost mladih je mogoča samo v družbi, ki je s tolikšno vero v nove generacije združila mladost z bodočnostjo.

Prežeti z dejanji in pridobitvami veličastne borbe delavskega razreda dosledno nadaljujemo nezadržno napredovanje socialistične stvarnosti. Zato so pozdravi, ki Ti jih pošiljamo, oplešani z lastnimi napori in uspehi, navdahnjeni s ponosom na prehojeno pot in s pripravljenostjo, da vztrajamo na njej do konca.

Hvaležni smo, ker nas tako zanesljivo vodiš po potih bodočnosti in naše zvestobe idejam socializma. Naše želje so, da tudi naprej uspešno vodiš našo državo in da bi se vse Tvoje zamisli izpolnile v srečo naših narodov in za nadaljnji vzpon socialistične Jugoslavije.

Mladina in prebivalci Jesenic

Jesenice, 21. 4. 1961

Uspehi pri dvigu kvalitete izdelkov

Perspektiva naše železarne je v kvaliteten izdelkih. V tem počasi napredujemo in z dosedanjim tempom ne moremo biti zadovoljni.

Uspehe smo dosegli v povečani proizvodnji kotlovske pločevine (za 19,6 odstotka) in luščenege jekla (za 36 odstotkov). V jeklarni se je proizvodnja kvalitetnih jekel povečala za 16 odstotkov proti letu 1959.

Kvalitetne zahteve postavljajo pred nas mnogo problemov, ki jih bomo morali rešiti čimprej. Nekaj teh problemov:

- kvaliteta bele pločevine
- proizvodnja trafo pločevine
- nečistost materiala
- površinske napake
- izmeček pri materialu za jeklovlek
- povečana kvaliteta kontrola gotovih izdelkov.

Srečanje z zavezniki

Skupina opazovalcev je taborila v opuščeni Zakošičevi vmetiji, ki je stala na prijetni jasi, nedaleč nad Plavskim rovom. Toplo pomladansko sonce je zvalilo borce, da so posedali pred kočjo. Greli so se na soncu in se za zabavo šahli.

Tisto dopoldne, bilo je ravno na Jožefovo, so zavezniške trdnjave bombardirale onstran Karavanke mesto Beljak. Borec Frenk se je pošalil, da je bila včasih navada, da so »ofirali« na predvečer, ne pa

na sam dan praznika. Šala morda ni bila umestna glede na razdejanje in na žrtve, ki jih utrpi prebivalstvo ob bombardiranju, vendar nam je bilo to takrat v zabavo.

Kmalu zatem je večja skupina letal preletela greben Golice v smeri Ljubljane. Letala so letela počasi, kot da se jim ne mudi nikamor. Zadnje letalo je letelo mnogo nižje od ostalih. Takoj smo slutili, da nekaj ni v redu. In res, letalo se je spustilo strmo navzdol v smeri

vasi Planina, kot da želi čimprej dobiti zaklon. Takoj za tem se je v velikem loku zaokrenilo navzgor tako, da se je obrnilo na svojo hrbtno stran. In že so se pokazale v zraku majhne črne pike. Bili so padalci, ki so poskakali iz letala. Hip za tem so se odprla padala. Medtem se je letalo ob močni eksploziji raztreščilo. Krila in trup so padala kot žareče baklje. Sam stroj letala pa je neslo daleč preko grebena na koroško stran.

Borci so vedeli, da je treba hitro ukrepati. Jasno je bilo, da so to opazili tudi Nemci in da bodo skušali padalce uloviti. Takoj so bile

odposlane na teren patrulje prav iz vseh karavel, ki so obstojale na tem področju. Veter je padalce zanašal vse bolj proti smeri Stola in končno so trije pristali na Beviški planini. Tam jih je srečno prestregel borec Zdravko. Dva od petih padalcev pa je zaneslo na koroško stran, kejer so jih Nemci ujeli in usmrtili.

Ameriški letalci so se kaj kmalu navadili partizanskega življenja. V terenski karavli nad Planino so morali ostati nekaj dni, da smo jih oskrbeli s čevlji. Obiti so bili namreč samo v škornje iz filca brez vsakih podplatov, ki so bili ogre-

vani z električnim tokom. Eden od letalcev, visok, postaven kmet z ameriških plantaž je že naslednji dan sekal drva za partizansko kuhinjo. Zvečer pri večerji kar ni mogel prehvaliti »gorenjske mešče«, ki je bila v partizanih dokaj priljubljena hrana. Čez teden dni pa je močnejša patrulja spremila letalce preko doline Jesenic na Mežaklo in od tam dalje čez Poljuko in Jelovico na Primorsko in v Dalmacijo, od koder so bili prepeljani v Bari in se vrnili v svojo domovino.

Živan.

Osnovne organizacije ZKS so imele svoje letne konference

Letošnje priprave na redne letne konference osnovnih organizacij Zveze komunistov v naši komuni so pripomogle h kvalitetno do sedaj najboljše izvedenim konferencam.

Dobro pripravljena poročila so dala pogoje za dobro razpravo o vseh aktualnih problemih na področju posamezne osnovne organizacije. Kritična ocena lastne dejavnosti je bila ena od značilnih razprav skoro na vsaki letni konferenci, kar zgovorno kaže na pravilno presojanje komunistov o njih vlogi. Več osnovnih organizacij je ugotovilo, da so sedanje metode dela zastarele in okorele, ker jim statutarne sestajanje onemogoča aktivno spremljanje naglega razvoja socialističnih odnosov v gospodarskih organizacijah, ustanovah v naši komuni in naši skupnosti v celoti. Mesečno redno sestajanje komunistov ne omogoča posamezniku in osnovni organizaciji kot celoti, da bi aktivno delovala pri izvedbi posameznih akcij, ki so za dotični teren, podjetje ali ustanovo aktualne in zahtevajo angažiranje vseh prebivalcev in proiz-

vajalcev ali uslužbencev posamezne ustanove.

Skratka, metode dela je treba spremeniti in poiskati nove načine, s katerimi bo ZK spodbujala in pospeševala delovanje ter uveljavljanje družbenega samoupravljanja in drugih družbenopolitičnih ter društvenih organizacij. — Komunisti in osnovne organizacije ne morejo odigrati več vloge komandiranja, pač pa je njih naloga, da uveljavljajo stališče ZK kot neposredni upravljavci na vseh področjih družbenega življenja, v skladu s splošno-društvenimi interesi in interesi področja, kjer delujejo.

Na letnih konferencah izven podjetij in ustanov je bila s strani članstva podana kritika, da se nekateri člani ZK, zaposleni v železarni in drugih podjetjih ali ustanovah premalo ali nič brigajo za probleme na terenu, v stanovanjskih skupnostih, Socialistični zvezi in drugih organizacijah, češ, da nimajo časa za reševanje problemov izven materialnih organizacij in jih ni na posvete,

množične sestanke, zbornice volivcev itd. Mnenja smo, da to delno drži in se pridružujemo dobronamerni kritiki tistih članov, ki smatrajo, da je tako stališče članov ZK, ki jih problemi terena ne zanimajo, nepravilno in ni prav, da se aktivno še niso vključili v delo na terenu.

Na konferencah so izvolili nova vodstva osnovnih organizacij in 157 delegatov za občinsko konferenco ZKS, ki bo 22., 23., 24. in 26. maja 1961. Konferenca bo delala v treh komisijah in zaključnem plenarnem zasedanju.

Ivan Saksida

Jesenice brez kostanjev. Na mestu, kjer so se pred nekaj dnevi še košatili kostanji, delavci že širijo avtomobilsko cesto

Kako bomo uredili naše mesto

Precej kritike je bilo že izrečene o stanovanjski gradnji in o ureditvi novozgrajenih naselij, kakor tudi ostalih predelov našega industrijskega revirja. Toda

kaj nam pomagajo suhe kritične debate in razprave, ko v bistvu vemo, kaj je treba storiti, da bo naše mesto dobilo lepši izgled.

Vsi smo za stanovanja, kar je tudi pravilno, vendar je pri tem treba razumeti, da več sredstev v stanovanjski sklad ne more pritekati, kot jih določajo predpisi. To se pravi, nemogoče je graditi več, kot je na razpolago denarnih sredstev. Kje dobiti denar, pa je vprašanje, ki ga rešujemo vsi že dalj časa. V ta namen smo v preteklem letu pričeli akcijo za gradnjo stanovanj, s sodelstvom tako podjetij kot individualnih prostilcev. To je imelo določen uspeh, ki pa še ni zadovoljiv, kajti ta denar je namenjen samo za gradnjo stanovanj, ostaja pa še vprašanje ureditve okolice, ko so stanovanjski objekti zgrajeni. Ker to delo nikakor ni steklo, je ObLO Jesenice v lanskem letu izdal odlok, da se 10 % od predvidene investicije istočasno vplača komunalnega prispevka, kar bo zneslo v letošnjem letu okoli 114 milijonov din. Prav ta denar pa bi lahko bolj koristno upor-

bili, če bi prevladoval med vsemi občani čut, da ta dela lahko uredimo s prostovoljnimi delom.

Rudarsko mesto Velenje ni nikakršen čudež. Za to gradnjo so bila namenjena določena sredstva, vsa ostala ureditvena dela pa so izvedli Velenjčani s prostovoljnimi delovnimi akcijami. O tem pa mi Jeseničani ne maramo nič slišati. Precej delovnih akcij je že bilo, konkretno na Plavžu, žal pa so se odzvali vedno le eni in isti, običajno le fizični delavci, malo pa je bilo med njimi intelektualcev. Nastaja vprašanje, zakaj tako? Ali nismo vsi Jeseničani? Ali ne pade krivda na nas vse, ki živimo v tem neurejenem okolju? Prav gotovo bi rezultat vseh teh akcij drugače uspel, če bi se klicu potrebe odzvali vsi prebivalci, zlasti pa tisti, ki stanujejo v predelih, ki najbolj kričijo po ureditvi. To velja zlasti za nova, po vojni zgrajena stanovanjska naselja na Plavžu, Pod Mežaklo, za progo, na Javorniku itd.

Da bi to pomanjkljivost odpravili in dokončno uredili naše mesto, je Izvršni odbor občinskega odbora SZDL na eni izmed zadnjih sej razpravljal prav o prostovoljnih delovnih akcijah, v katerih naj bi prebivalci prispevali svoj delež k ureditvi komunalnih naprav in objektov. V ta namen je bil imenovan za boljšo organizacijo in koordinacijo s strani Izvršnega odbora SZDL občinski štab. Poleg tega je bil formiran tudi občinski politični štab, ki ga sestavljajo predstavniki družbenih in političnih organizacij ter podjetij. Podobne štabe bodo formirali tudi krajevni odbori SZDL za akcije na njihovih področjih. O delu, ki ga nameravajo izvesti, pa so dolžni obvestiti občinski štab.

Z delovnimi akcijami, v katerih bodo sodelovale tudi mladinske delovne brigade, se je pričelo že 27. aprila ob 20. obletnici ustanovitve OF.

Zaželeno bi bilo in prav gotovo tudi koristno, da bi se v teh akcijah srečali tako delavci kot intelektualci in bi z nekoliko dobre volje dokončno uredili naše naselje po zgledu Velenja, ki naj nam bo vzor.

Ureditev trga in stabilizacija cen osnovna naloga Sveta za blagovni promet

Svet za blagovni promet pri ObLO Jesenice je že več zaporednih zasedanj posvetil danes zelo aktualnemu vprašanju — ureditvi trga in stabilizaciji cen. Površen poznavalec razmer bi moral da sodil, da se sedaj, ko so cene skoro vsemu potrošnemu blagu sproščene, ni potrebno zanimati, s kakšnimi cenami nastopajo na trgu naša trgovska in druga podjetja.

Cepprav je formiranje cen stvar proizvajalcev samih, se organ ljudskega odbora — Svet za blagovni promet čuti dolžnega, da odločno posega v to problematično vprašanje, ki zadeva slehernega prebivalca. Vrsta ukrepov, ki jih je in ki jih namerava še podvzeti, naj prepreči predvsem neodgovorno dviganje cen, ki se dostikrat skrivajo za raznimi neutemeljenimi opravičili kot: dvig cene pri proizvajalcu, povečane družbene dajatve itd.

Prilagajanje dejanske cene proizvodnih dobrin tržni ceni, t. j. ceni, po kateri plačuje potrošnik blago, ki mu je potrebno za preživljanje in druge potrebe osnovnega standarda, mora sloneti na utemeljeni kalkulaciji.

Svet za blagovni promet je za-

radi tega resno opozoril vsa proizvajalna, trgovska in druga podjetja, da določanju cen posvete mnogo več pozornosti in da cene blagu ali storitvam dvigajo šele, ko so izčrpane vse druge možnosti kot: znižanje materialnih stroškov, varčevanje z materialom, pravilno formiranje skladov; osebni dohodki se lahko dvignejo le s povečano storilnostjo dela.

Ko smo ugotavljali vzroke podražitev, ki so bile in so še pogoste, smo ugotovili, da so dostikrat le posledica konjunktura, kar še posebno velja za našo občino, ki nima pravega zaledja, ne primeren skladišč, pa tudi trgovina še ni dovolj razvita. Podjetja v težnji, da si čimprej zgrade primerne lokale, delavnice, obrate in drugo, ustvarjajo na račun lastnih skladov vse večji dohodek, katerega del prav gotovo odpade na previsoke cene.

Značilno za naša trgovska podjetja je dejstvo, da so cene vsemu blagu določili posamezniki, ki so svoje delo opravljali povsem mehnično. Če je uslužbenec, ki je zadolžen za kalkulacije opazil, da je dobavitelj dvignil ceno blagu, jo je dvignil tudi on. Če odstotek pribitka ni zadoščal za kritje stroškov, je uprava sklenila in dvignila odstotek oziroma maržo. Tako in podobno delajo tudi v drugih podjetjih in posledica tega so vsakodnevne spremembe cen.

Naša podjetja so zelo malo storila, da bi preprečila take pojave. Organi samoupravljanja največ-

krat sploh niso bili seznanjeni o nameravanem zvišanju cen, kaj šele, da bi o tem sami neposredno odločali. S tem in podobnimi problemi se bodo morala podjetja resno spoprijeti in prav gotovo bo vse to imelo pozitiven učinek na večjo ustaljenost cen.

Svet za blagovni promet zahteva, da ga prav vsa podjetja, ki morajo zaradi kakršnihkoli razlogov zvišati ceno blagu, o tem predhodno obvestijo. Svet bo ukrenil vse, da se cene ustalijo, seveda v mejah možnosti, ki jih kot organ LO ima.

Fr.

Sest stanovanjskih blokov na Javorniku bo kmalu dograjenih. V njih bo prostora za 72 družin naših sodelavcev

Potrošniški krediti in vloge naših občanov

Potrošniški kredit je prav gotovo finančna ugodnost, ki omogoča slehernemu potrošniku nabavo potrošniških dobrin v večji vrednosti, ki jih lahko obročno odplačuje. To je oblika, ki se uveljavlja v vseh državah, tudi v zapadnem svetu. Pri nas je tudi prišla do izraza, saj so potrošniški kre-

diti v naši občini samo pri Komunalni banki Jesenice porasli za 22 milij. 500.000 din v primerjavi z letom 1959, tako da je bilo ob koncu leta 1960 vseh potrošniških kreditov 147.900.000 din, ki jih je najelo 2627 potrošnikov. To pomeni, da ima vsak deveti občan potrošniški kredit. V Železarni Jesenice pride potrošniški kredit celo na vsakega petega zaposlenega delavca.

Povprečje potrošniškega posojila v železarni znaša na enega delavca 64.556 din, na enega nameščenca pa celo 76.863 din.

Kljub porastu potrošniških kreditov je razveseljivo dejstvo, da so znatno porasle tudi hranilne vloge. Hranilne vloge so v lanskem letu porasle za 19.531.000 din, tako da je bilo vloženi skupno 173 milijonov 137.000 din. — Te številke nam povedo, da si je kljub znatno večjemu prometu v raznih trgovinah pri prodaji potrošniškega blaga, precej občanov ustvarilo prihranke, kar dokazuje, da je

življenjski standard v naši komuni v porastu.

Dela na cesti I. reda bodo zaključena do 17. maja

Prebivalci Jesenic so s precejšnjim negotovanjem spremljali podiranje kostanjev, ki so nudili prijetno senco na tej cesti. Kakor več drugih starih stvari so se morali tudi ti kostanji umakniti novi, 17 metrov široki cesti trasi, ki je predvidena po urbanističnem načrtu mesta.

Res je, da se je ta del mesta po odstranitvi drevoreda dokaj spremenil, vendar pa bodo Jeseničani zadovoljni, ko bo nova cesta dokončno zgrajena in opremljena z vsemi sodobnimi napravami in komunalnimi priključki pod seboj. Obsežna dela, ki morajo biti izgovljena do 17. maja, vodi Zavod za stanovanjsko in komunalno gradnjo na Jesenicah, ki je s pomočjo Občinskega ljudskega odbora Jesenice angažiral v ta namen vsa gradbena podjetja na

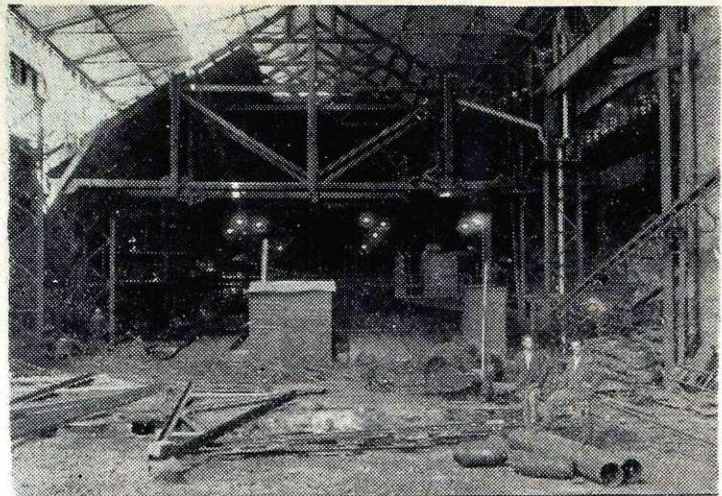
Jesenicah in bližnji okolici. Povedati je treba, da bo istočasno Komunalno podjetje obnovilo glavni vodovod v tem predelu, s čimer bo rešen problem vode tudi za vse novogradnje, ki se predvidevajo v bodočem centru mesta okoli železniške postaje.

Novo cestišče bo opremljeno s pasovi za hitro in počasno vožnjo, kar bo omogočalo nemoten razvoj prometa. Poleg tega bo še kolesarska steza in pločniki za pešce. Razsvetljavo bodo posredovala živorebrna svetlobna telesa na elegantnih kandelabrih, kakršni že obstajajo na cesti od Železarne do doma TVD Partizan na Jesenicah.

Jeseničane naj še seznanimo, da bo namesto podrtega starega kostanjevega drevja zasajen nov drevored s hitro rastočimi drevesci.

VOZNI RED OB NEDELJAH

1	2	3	4		5	6	7	8
8.30	12.45	16.15	19.00	PARKIRNI PROSTOR	10.05	13.55	17.30	20.55
8.32	12.47	16.17	19.02	GINNAZIJA	10.03	13.53	17.27	20.53
8.34	12.49	16.19	19.04	KOLODVOR	10.01	13.51	17.26	20.51
8.35	12.50	16.20	19.05	ZERJAVC	10.00	13.50	17.25	20.50
8.40	12.55	16.25	19.10	PLAVŽ	9.55	13.40	17.15	20.40
9.00	13.15	16.45	19.30	PRIHODI	9.50	13.35	17.10	20.35
9.05	13.20	16.50	19.35	TRANSFORMATOR	9.47	13.32	17.07	20.30
9.10	13.25	16.55	19.40	GOLICA, DOM	9.45	13.30	17.05	20.30

Gradnja hale v žični valjarni lepo napreduje.

Gradnja med proizvodnjo

Gradnja nove hale v žični valjarni se deli v dva dela. Prvi del v dolžini 90 m od spodnjega dela hale jeklarne do obstoječe lesene hale žične valjarne je že gotov in je bil zgrajen v letu 1960. To je pravzaprav podaljšek, vendar je bil zgrajen najprej. Pri tem prvem delu ni bilo večjih težav zaradi obstoječih objektov, ki so motili normalno delo. Vse drugače je bilo v drugem delu hale.

Pred pričetkom gradnje drugega dela nove jeklene hale, ki mora zamenjati staro leseno v dol-

žini 80 metrov, smo se morali odločiti ali ustaviti za določen čas obratovanje in z veliko hitrostjo podreti staro in postaviti novo halo ali graditi novo halo med normalnim obratovanjem.

Odločili smo se za gradnjo, ki proizvodnje ne bo ovirala. Brez dvoma je ta odločitev v skladu z načrtom proizvodnje žične valjarne in vseh predelovalnih obratov, ki žico predelujejo. Pri iskanju načinov gradnje smo ugotovili, da bi proizvodnja zastala za več kot mesec dni, če bi gradili tako, da bi rušenje in postavljanje izvajali naenkrat. Tu namreč ne nastopa le vprašanje rušenja in postavljanja nove hale, ampak tudi prizidka, v obstoječi leseni hali pa se prepletajo razni cevovodi, transmisija starih pogonov itd. Ponovna vzpostavitev vsega tega pa bi vplivala na zastoj, ki ga terminsko vnaprej skoraj ne bi mogli določiti.

Na osnovi programa, ki predvideva gradnjo med obratovanjem, smo začeli z delom 13. februarja 1961. Jekleno halo gradimo nad leseno tako, da smo lesene nadsvetlobe porušili in napravili na teh mestih zasilno streho. Pred tem pa smo napravili vzdolž vse lesene hale na zgornjem podestu lesen pod, ki preprečuje padanje raznih predmetov v obrat med ljudi in kot oder za nemoženo

delo monterjev in tesarjev pri montaži jeklene hale. Sedaj je polovica jeklene hale s prizidkom vred že pod streho, stebri in podvlake pa so dokončani.

Pod že pokritim jeklenim delom hale smo že pristopili k rušenju lesene konstrukcije, kar pa lahko vršimo le ob nedeljah.

Vsa dela izvajajo delavnice strojno - energetske ekonomske enote naše železarne, razen zidarstvih del, ki jih je prevzel GIP Gradis. Navadno vrši montažo novih hal tuje podjetje, vendar je prav, da ta objekt postavimo sami, ker je mnogo vzporednih del, ki jih je treba reševati sproti in sporazumno z obratom, ki redno obratuje in v nasprotnem slučaju tega programa ne bi moglo izpolniti tako uspešno. Terminsko so načrt monterji in tesarji v prvi fazi že skrajšali, predvsem po zaslugi lastne pobude in dobre organizacije. Tudi kleparji, plekarji in instalaterji so doslej izvršili vse v redu.

V celotno organizacijo je vključena tudi varnostna služba Železarne Jesenice, ki vsak dan nadzoruje varnostno zaščito.

Končni rok za popolno zgraditev hale z vso obzidavo in popravili, je 1. september 1961. S tesnim sodelovanjem in dobro organizacijo bomo skušali rok še skrajšati.

Tone Dolenc

Težave z našimi kupci

Običajne težave, ki nastopajo pri kupcih so, da radi izbirajo svoje dobavitelje. Pri tem običajno ni znano, kaj, koliko in po kakšni ceni. nameravajo kupiti blago. S te strani trenutno še nimamo težav. Za vse dobro blago že vnaprej vemo, da ga bomo prodali, saj železa v naši državi še vedno primanjkuje in uvožene količine niso majhne. Tudi s prodajnimi cenami smo do sedaj še kar shajali, čeprav nas je marsikje gnjavil davek na promet. Torej klasičnih težav, da blaga ne moremo prodati ali pa da moramo iskati novo tržišče, doslej še nismo imeli. Zato pa imamo za normalno gospodarjenje nemogočo situacijo, ki skoraj zasenči najprej omenjeni pojav, da je plačilna sposobnost naših kupcev porazno padla.

Namesto da bi nam kupci, kakor se v pogodbah svečano obvežejo, sprejeto blago plačali v 8 dneh, je povprečno zastal preliv plačil na čez 58 dni, medtem ko niso redki kupci, ki svojo obvezno na račun prejetega blaga izpolnijo šele čez 80 ali celo 100 dni. To je za naše podjetje najhujši udarec, kar smo jih kdaj prejeli, in grozi, da nam bo ohromil proizvodnjo, povzročil pa je že delno ohromitev gradnje družbenega standarda in gospodarskih investicij. — Pa pogledimo, kako je s tem. Naš kolektiv se trudi, da s proizvodnjo omogoča doseganje planirane višine prodaje. To se nam je več ali manj tudi posrečilo doseči in smo pod načrtom prodaje le za nekaj procentov, kar je za prve mesece v letu dober rezultat. Vendar, kaj se je zgodilo? Blago je bilo v redu odposlano, sledilo so računi, plačila za odposlano blago pa so izostala. Nekateri nam očitajo: »Čemu ste dali blago tistemu, ki vam ga sedaj ne pla-

ča?« Zagovarjamo se: »Naši stalni kupci so že več kakor 10 let,« zato nas ta očitek ne more zadeti v živo. Toda denarja kljub temu ni! Stokanje o slabem dotoku plačil mora naš Centralni delavski svet poslušati že dolgo vrsto let. Vendar tako pereče, kakor je sedaj, to vprašanje še ni bilo, saj imamo pri kupcih skoraj 5 in pol milijard din neplačanega blaga. Za kritje tega blaga oziroma dolga imamo na razpolago 1.810.000.000 din sredstev. Torej je pri kupcih naših sredstev za preko tri milijarde in 600 milijonov dinarjev. Če ta odločena in v druge gospodarske organizacije prelita obratovalna sredstva primerjamo s celotnimi obratovalnimi sredstvi, ki jih trenutno imamo, to je 11.200.000.000 din, potem hitro lahko ugotovimo, da to predstavlja 30 odstotkov vseh naših obratovalnih sredstev.

Da bomo lažje razumeli, kaj to pomeni, naj povem; ča so obratovalna sredstva »kri«, ki omogoča, da se normalno razvija proizvodnja. Če primerjamo, kakšna bi bila še sposobnost človeka, če mu vzamemo 30 odstotkov krvi (liter in pol), vidimo, da ta človek ne bi mogel več opravljati svojega rednega dela in bi bil popolnoma zrel za bolnišnično nego. Nujno bi moral dobiti transfuzijo manjkajoče krvi. Nekaj podobnega delamo tudi v podjetju na račun naših dobaviteljev, ker jim blago, ki smo ga od njih prejeli pravočasno ne plačamo, vendar ta zakasnitev plačila prejetega blaga pomeni le 15 odstotkov preliti tujega denarja v naš proizvodni proces in nam manjka še vedno več kot polovica odtečenih sredstev.

Če nimamo denarja niti za plačilo blaga, ki ga nujno potrebuje proizvodnja, potem je jasno, da ne moremo od tekočega preliva denarja le-tega uporabljati še za plačilo del pri gradnji družbenega standarda in proizvodnih investicij. Posledica tega je, da bo ta dejavnost še bolj trpela, kakor sama proizvodnja.

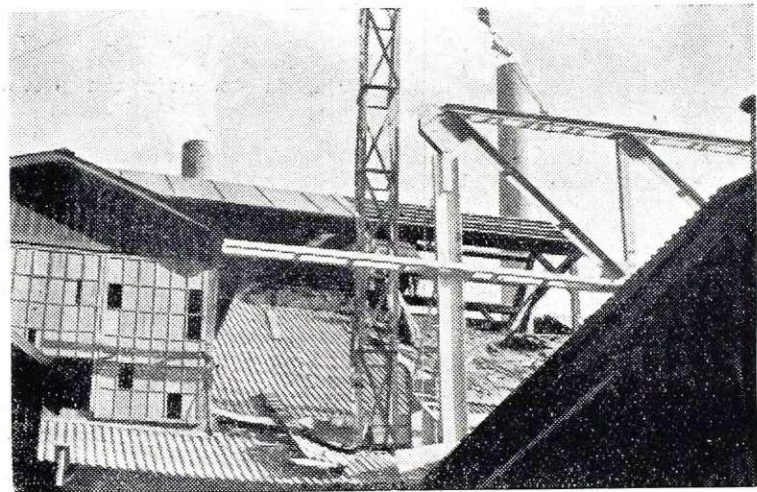
Doslej smo se hoteli rešiti iz tega stanja tako, da smo naše kupce preganjali s tožbami in smo jih v prvih 3 mesecih imeli že preko 300, vendar uspeh tega načina izterjave zapadlih računov ne zadostuje več. Ta ukrep je že zastarel. Priporočajo nam, da naj blago, ki je določeno za kupce, ki jih že poznamo, da so slabi plačniki, vskladišimo. Vendar nam ne povedo, kako naj to storimo, saj vemo, da naše podjetje skladiščnega prostora sploh nima. Poleg tega se zavedamo, da traja proizvodni proces pri nas skoro 100 dni

in ker vemo, da je zaključena količina za posamezne naše kupce odvisna od raznih kvalitiet, dimenzij in formatov, v tem času pa lahko najboljši kupec postane najslabši. Torej je tudi ta ukrep zastarel. Zaradi tega mučnega položaja, ki resno ogroža proizvodnjo, je centralni delavski svet na predlog odgovornih služb v podjetju sklenil: »V prihodnje bomo prodajali nekatere vrste naših izdelkov samo pod pogojem, če kupci vnaprej položijo polnomočni baričani ček kot jamstvo za pravočasno plačilo sprejetega blaga.« Ta ukrep je oster, ker v primeru, da ko bomo predložili ček o vplačilu, le-ta ne bi imel kritja, se bo tisti, ki ga je izdal, zagovarjal pred kazenskim sodiščem za krivično izvršeno dejanje — »izdajanje čeka brez kritja«!

Ta ukrep je naletel pri naših kupcih na razumljiv odpor. Vendar, če so nas kupci spravili v tako obupno finančno stanje, ki celo ogroža normalno obratovanje, potem ne smemo popuščati. — Toda kakor vsak tak ukrep, bo tudi ta imel za nas posledice. Izgubili bomo morda kakšnega kupca, kar pa bomo že prebrodili. Teže bo, ker bodo kupci, ki bodo polagali čke za določeno vrsto blaga v določenih rokih, potem to blago ob določenem roku od nas tudi zahtevali.

Kaj bomo storili, če jim blaga v določenih rokih ne bomo mogli nuditi? — Prav gotovo bo potem ta ukrep prizadel tudi nas.

S. R.

Novo halo bodo zgradili kar med obratovanjem žične valjarne, ne da bi motili proizvodni proces

Občni zbor občinskega DIT

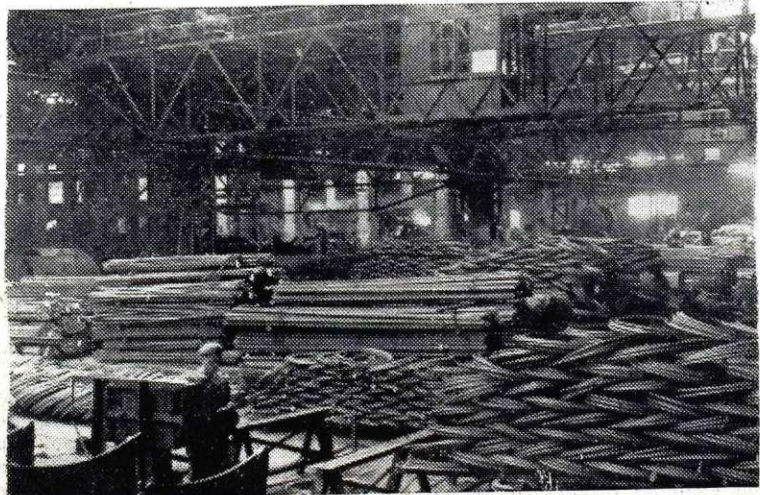
Izkoriščanje kapacitet proizvodnih naprav

Lahko trdimo, da izkoriščanje posameznih proizvodnih kapacitet kateregakoli podjetja odločujoče vpliva na ekonomičnost in produktivnost. Izkoriščanje kapacitet pa je odvisno od več činiteljev. Prav gotovo je eden najvažnejših pravilna organizacija dela, ki pri nas včasih še močno šepa.

Poglejmo, kako so izkoriščene kapacitete v našem podjetju. Kapacitete visokih peči so se povečale v lanskem letu za 2 odstotka v primerjavi z letom 1959 in so bile izkoriščene 98,2 odstotka. Kapacitete SM peči so bile izkoriščene v letu 1960 93,6 odstotka, kar predstavlja skoraj 6 odstotni porast v primerjavi z letom 1959. Tudi težka progla je povečala svoje kapacitete za 2,3 odstotka. To so rezultati, ki nam dokazujejo in potrjujejo upravičeni dvig proizvodnje v lanskem letu v primerjavi z letom 1959.

S tem pa ni rečeno, da so kapacitete že polno izkoriščene. Z dobro organizacijo dela in predvsem stimulatивnejšim nagrajevanjem bomo kapacitete v letošnjem letu prav gotovo še bolje izkoristili, kar je tudi naš namen, saj novi instrumenti o delitvi dohodka omogočajo čimboljše dohodke le tistemu podjetju, ki polno izkorišča kapacitete svojih proizvodnih agregatov in naprav.

Napačno pa je naziranje, češ, proizvajajmo čimveč, da bomo bolje zaslužili, pri tem pa pozabljamo na vzdrževanje in nego proizvodnih strojev ali naprav.

V adjustaži paličastega železa na Javorniku čakajo polizdelki za nadaljnjo predelavo

V soboto, 25. marca 1961 je bil občni zbor društva inženirjev in tehnikov občine Jesenice. Občni zbor je bil slabo obiskan predvsem s strani mlajših članov društva. Po referatih, ki so jih prebrali predsednik, tajnik in blagajnik, se je razvila zelo živahna razprava. Člani društva so zahtevali, naj se v letošnjem letu ostreje postavi vprašanje članstva v DIT in se v prihodnje ne bo avtomatično štel za člana društva vsak, ki bo plačeval članarino, ampak bo moral tudi izpolnjevati obveznosti, ki jih preden postavlja stanovska organizacija. Najmanj, kar se od članov lahko zahteva je, da se udeleže vsaj občnega zbora. Poleg še drugih organizacijskih vprašanj so člani društva izrazili pripravljenost sodelovanja z vsemi občinskimi institucijami (mladinsko organizacijo, klubom mladih proizvajalcev, Zavodom za stanovanjsko izgradnjo, Občinskim odborom za urbanistično urejanje občine itd.). Posebno vlogo bo moralo društvo odigrati, po besedah tehničnega direktorja Železarne Jesenice, v prihodnjih letih rekonstrukcije železarne.

Novi UO DIT je sestavljen: predsednik — ing. Ivo Arzenšek, podpredsednik — ing. Sešek Pavle, tajnik Boris Puh, blagajnik — Edo Cenček, gospodar — ing. Jože Novak, referent za šolstvo — ing. Franc Mlakar, predstavnik v LT

skimi institucijami (mladinsko organizacijo, klubom mladih proizvajalcev, Zavodom za stanovanjsko izgradnjo, Občinskim odborom za urbanistično urejanje občine itd.). Posebno vlogo bo moralo društvo odigrati, po besedah tehničnega direktorja Železarne Jesenice, v prihodnjih letih rekonstrukcije železarne.

Čeprav je že v preteklem letu nosilo društvo naslov občinskega društva, so bili letos izvoljeni v UO DIT tudi člani drugih podjetij iz naše občine. Novi UO je ostal v glavnem nespremenjen, ker vlada mnenje, da ni pametno zamenjati ves odbor naenkrat, saj se potem vsaj pol leta bori z začetniškimi težavami.

Na konstituantni seji 8. aprila 1961 je bil sprejet sklep, da predstavniki podjetij in predsedniki društev in podružnic do 18. aprila izdelajo načrte za delo v prihodnjem letu.

F. B.

— ing. Jakob Medja, tisk in propaganda — ing. Franc Babšek.

Predstavniki področij pri UO DIT so: Javornik — ing. Janez Megušar, Zavod za stanovanjsko izgradnjo — Vinko Arko, občina Jesenice — ing. Žaro Vozel, Podjetje za vzdrževanje prog — inženir Franc Brdnik, Elektro Moste — inženir Janez Pšenica.

Poleg navedenih so člani UO DIT še predsedniki strokovnih podružnic in društev: DRMIT — ing. Alojz Pohar, DSIT — Vinko Kavčič, DGIT — inženir Marica Vičar, DKIT — ing. Sonja Lenardič, elektrotehniško društvo — Slavko Tuma, DVT — Anton Komljanec, društvo livarjev — Rado Torkar.

Na konstituantni seji 8. aprila 1961 je bil sprejet sklep, da predstavniki podjetij in predsedniki društev in podružnic do 18. aprila izdelajo načrte za delo v prihodnjem letu.

F. B.

Delovna in proizvodna disciplina

V kolektivu je bilo za požrtvovalno delo v letu 1960 podeljenih 2.129.000 din denarnih nagrad od 500 do 5000 din. Nagrade je prejelo 558 članov kolektiva.

Velika večina članov našega kolektiva je požrtvovalno vlagala vse svoje sile v proizvodnjo. Rezultat tega so proizvodni uspehi, in dvig povprečnih mesečnih zaslužkov.

Pozornost je treba posvetiti tudi nedisciplini, ki kviri ugled požrtvovalnim delavcem.

V letu 1960 je bilo izrečeno naslednje število kazni: z opominom — 296 z ukorom — 124

z javnim ukorom — 59 z denarno kaznijo — 227 z odstavitvijo s položaja — 6 z odpustom iz gospodarske organizacije — 10.

Skupno je bilo izrečenih 722 kazni. Stanje se je nasproti letu 1959 zboljšalo, saj je bilo v tem letu kaznovanih 955 zaposlenih.

Vzroki za kazni so bili: izostanki od dela, površnost pri delu, neupoštevanje varnostnih predpisov, neizpolnjevanje delovnih nalog, netovariški odnosi (pretepi), nepravilen odnos do privatne in družbene imovine.

F. P.

Iz programa X. mladinskega festivala

Naše bralce nameravamo seznaniti z nekaterimi važnejšimi prireditvami, ki bodo v prihodnjih dneh na Jesenicah v okviru X. mladinskega festivala, ki ga vsako leto organizira Občinski komite LMS Jesenice.

Ob prvomajskih praznikih bo mladina praznovala, kakor vsi ostali državljani, skladno s centralnim programom praznovanja 1. maja. V naslednjih dneh bodo na programu športna tekmovanja in koncert komornega zbora DPD Svoboda Jesenice v Kranjski gori, ki bo 5. maja.

6. maja bo ob 20. uri zvečer v Delavskem domu zanimiv literarni večer, na katerem bodo brali svoja dela mladi avtorji iz Jesenic, Kranja, Trbovelj, Novega mesta in Celja. Pripravljajo tudi zaključek tedna narcis s kulturnim programom.

Poleg številnih športnih tekmovanj, ki bodo na programu od 7. do 18. maja, naj omenimo še produkcijo glasbene šole v gledališču Toneta Čufarja, ki bo 9. maja ob 20. uri.

V nedeljo, 14. maja predvidevajo telovadni nastop ter parado, v kateri bodo nastopali pripadniki predvojaške vzgoje, gasilci, športniki, telovadci in drugi.

Prebivalce še posebej opozarjamo na pričetek revije mladinskih gledališč, kjer bodo sodelovale najboljše mladinske družine iz vse Slovenije.

V prihodnji številki bomo naše bralce seznanili s programom za naslednje dni, prav tako pa bomo tudi obširneje poročali o poteku posameznih prireditev in tekmovanj, na katere opozarjamo v današnji številki.

Medobratno tekmovanje v marcu

Skupni uspeh v marcu je doslej najboljši uspeh, dosežen v medobratnem tekmovanju v počastitev 40-letnice Partije in 90-letnice železarne.

Obrati so skupno dosegli 3158 pozitivnih točk, kar je rekordno število nasproti vsem preteklim mesecem. Proti februarju se je uspeh izboljšal za 1767 točk z ozirom na 11-mesečno povprečje pa za 1558 točk.

Mesec marec je predzadnji v tekmovanju, zato je doseženi uspeh toliko bolj razveseljujoč, ker si obrati prizadevajo, da bi bili čimboljše v letnem uspehu.

Omenjeni rezultat je nastal predvsem zaradi povečanja storilnosti v kg/h/moža in boljše izkoriščenosti zmogljivosti.

V storilnosti se je rezultat izboljšal proti februarju za 198 točk ali za 21,2 odstotka. Porast storilnosti je predvsem visok v cevarni za 32 %, v jeklovleku za 28,5 %, valjarni 1300 za 12,6 %, žičarni in žebeljarni za 12,2 % in transportnem oddelku za 24,8 %, v primerjavi z devetmesečno osnovo, od avgusta 1959 do aprila 1960. Vzrok povečane storilnosti

v kg/h/moža oziroma din/h/moža v strojno-energetskih obratih je predvsem v povečani proizvodnji v marcu, ponekod pa tudi zaradi zmanjšanja števila porabljenih ur. V strojno-energetskih obratih se je realizacija povečala tudi zaradi nekoliko višjih planskih cen v letu 1961.

Kljub dobrim skupnim rezultatom v storilnosti pa je še vedno nekaj obratov, ki so pod devetmesečnim povprečjem, kot na primer: profilne valjarne, livarne, valjarna 2400 in hladna valjarna. V strojno-energetskih obratih pa mehanična delavnica, konstrukcijska delavnica, elektro delavnica in vzdrževanje Javornik, ki ima v marcu izredno visoko število porabljenih ur.

Prav tako kot storilnost, je bilo tudi izkoriščanje zmogljivosti v marcu dobro. Skupno so v tej točki tekmovanja obrati dosegli 1579 točk ali 1496 točk več kot v februarju. K temu uspehu so pripomogli največ strojno-energetski obrati, ker so zelo dobro izkoristili razpoložljivi delovni čas, saj je vsak zaposleni napravil povprečno več kot 200 ur v mesecu. Prav tako so tudi proizvodni obrati bolj izkoriščali svoje naprave. Medtem ko je bil v februarju odstotek izkoriščanja 75,7, je znašal v marcu 76,6 %, kumulativno pa se je dvignil v marcu od 71,6 % na 73,3 %. Nasproti devetmesečnemu povprečju so dobro izkoristili svoje naprave predvsem obrati valjarne 1300 z 10,5 %, jeklovlek 9,4 %, cevarna 10,7 %, žična valjarna 6,8 % nad povprečjem. Pod povprečjem pa so: opekarna za 2,7 %,

plavž 1,3 % in profilne valjarne za 1,5 odstotka.

Racionalizatorskih predlogov je bilo v mesecu marcu predloženih 8, kar je največ po juniju preteklega leta. Povprečje na mesec znaša sedaj 4,2 predloga.

Bolovanja do 7 dni so se v marcu povečala za 114 dni in je zato proti februarju uspeh slabši za 38 točk. Visoko število dni teh bolovanj je imela predvsem martinarna — 93 dni nad povprečjem, žičarna 57 dni nad povprečjem ter energija 51 dni. Zmanjšala pa so se bolovanja zaradi nezgod, in to za 78 dni in se je uspeh izboljšal za 26 točk. Skupni rezultat v tej točki je še vedno negativen, kar pomeni, da smo tudi v marcu imeli več bolovanj zaradi nezgod, kot pa smo jih imeli povprečno v 9 mesecih leta 1959 in 1960.

Veliko število bolovanj zaradi nezgod so imeli: martinarna, profilne valjarne in žična valjarna.

Red in čistoča v obratih sta bili ocenjeni s 415 točkami oziroma 35 točk več, kakor v mesecu februarju.

Najboljši uspeh v marcu je dosegel kolektiv cevarne, ki mu je uspelo zbrati kar 442 točk in tako že drugič v tem tekmovanju osvojiti prvo mesto, za kar mu čestitamo, ker smo prepričani, da je moral vložiti mnogo truda, da je lahko dosegel tak uspeh.

Zelo dobre skupne uspehe so dosegli še: jeklovlek, žebeljarna, vzdrževanje Javornik, transportni oddelk, valjarna 1300 in gradbeni oddelk.

Stane Mugerli

ŠTEVILKE, NAD KATERIMI SE LAHKO ZAMISLIMO

Za kakršnokoli proizvodnjo so potrebne surovine. Koliko in kaj, zavisi od kapacitete podjetja in vrste dejavnosti. Naše podjetje je prav gotovo eden izmed največjih potrošnikov raznovrstnih surovin in materialov, ki jih moramo zaradi neugodne zemljepisne lege v glavnem dovažati iz drugih krajev in celo uvažati iz inozemstva. Ves ta dovoz materiala je povezan s precejšnjimi denarnimi sredstvi, zlasti če upoštevamo, da je povprečna oddaljenost materiala, ki ga dovažamo v podjetje, 317 km.

Naše podjetje potrebuje za nemoteno obratovanje na leto 241 tisoč ton premoga, za katerega moramo plačati samo tovarnino preko 213.000.000 din. Rude, domače in uvožene, smo nabavili lani 308.000 ton, tovarniha zanjo pa je znašala 486 milijonov din. Koksa

smo uvozili skoraj 146.000 ton, tovarniha pa je bila 396 milijonov dinarjev. To so le glavne surovine, uvažamo pa še staro železo, surovo železo, razne legure, gline, boksite, kemične izdelke itd.

Skupno smo nabavili v lanskem letu 947.000 ton raznih surovin in samo za prevoz v železarno smo plačali 1 milijardo 800 milijonov din, kar je vsekakor visoka številka in vredna premisleka. Tako je naše podjetje z ozirom na zemljepisno lego in na oddaljenost surovinskih baz, kakor tudi tržišč, precej na slabšem, kot ostala podjetja v Zenici, Sisku itd. Stroški tovarnin pa se bodo v letošnjem letu z ozirom na povišane tarife še znatno povečali.

Te številke nas že brez kupne cene opozarjajo, da bi morali z vsemi materiali bolj štediti in

pravilno ravnati, saj vsak kilogram izgubljenega ali uničenega materiala predstavlja denar, ki vpliva neposredno na naše osebne dohodke in dohodke podjetja.

DOSEŽENI USPEHI V TEKMOVANJU ZA MAREC 1961

	PLAVŽ	MARTINARNA	ELEKTRO PEČ	OPEKARNA	LIVARNE	PROF. VALJARNE	VALJARNA 2400	ŽIČNA VALJARNA	VALJARNA 1300	JEKLOVLEK	HLAD. VALJARNA	ŽIČARNA	CEVARNA	ŽEBELJARNA	ELEKTRODNI ODD.	ENERGIJA	OT K	MEHAN. DELAV.	KONSTRUKC. DEL.	ELEKTRO DEL.	JAVORNIK III.	GRADBENI ODD.	PROMET	TRANSPORT
Produktivnost	+40	+3	+16	+73	-25	-84	-42	+95	+126	+285	-5	+122	+320	+122	+59	+27	+31	-11	-115	-224	-91	+67	+78	+146
Ikoriščenje kapac.	+13	+59	+34	-27	+58	-15	+22	+64	+105	+94	+53	+56	+107	+51	+42	-8	+107	+142	+125	-26	+358	+94	+53	+38
Novatorski in racional. predlogi	+10							+20		+20				+10				+10		+10				
Bolovanje do 7 d.	-	-31	-9	+6	+6	-4	+2	-6	+6	+4	-6	+19	-	-9	-14	+17	+11	-4	+9	-2	+6	+4	+3	+3
Bolovanje zaradi nezgod	+15	-56	+3	+4	+13	-39	+20	-19	-6	-1	-3	-8	-	+3	-1	+11	+1	+6	+11	-5	-2	-7	+11	-8
Red-čistoča	+15	+15	+15	+20	+20	+15	+20	+15	+20	+20	+15	+15	+20	+15	+15	+20	+20	+20	+20	+25	+15	+15	+10	+15
Skupaj točk	+67	-10	+59	+76	+72	-127	+22	+173	+251	+427	+54	+204	+442	+197	+101	+67	+70	+153	+60	-237	+294	+197	+153	+296

Še o rdečem prahu pražilnih peči

V 7. letošnji številki Železarja je bil priobčen članek o odpravi prahu pri pražilnih pečeh.

Res je bil kompletan projekt izdelan v projektivno-konstrukcijskem biroju, vendar je treba nekaj stvari pojasniti, da bralci ne bodo imeli napačne predstave oziroma prevelikih pričakovanj.

Vemo, da je prah, ki nastaja pri praženju rude in pri transportu pražena težko zajeti, še teže pa ga je izločiti, ker je zelo fino zrnate sestave. Za zajetje prahu smo predvideli ustrezno prekritje transportnih naprav oziroma odsesavanje na mestih, kjer se praši. V načrtih je predvideno presipavanje v zaprte košare in iz košar v zaprte bunkerje. Izločanje je predvideno v ciklonski bateriji in v mokrem čistilcu, tako imenovanem scrubberju. Pri letošnjem remontu v mesecu maju bo

možno izvesti žal le polovico predvidenih naprav.

Vsip iz tresočega žleba v zaprte košare ne bo izveden, ravno tako tudi mokri čistilec ne. Izvedba mokrega čistilca je namreč vezana na postavitev sedimentnih bazenov na desnem bregu Save. Ti bazeni bodo zgrajeni v sklopu čistilcev plavžnega plina.

Tako torej od polovične izvedbe celotne naprave ne smemo pričakovati preveč, čeprav je predvideno, da bo že s tem problem precej omiljen.

Rdeč dim, ki se vali iz dimnikov martinovk, kadar dodajajo kisik, bo ostal. Čiščenje dimnih plinov martinovk je namreč izredno draga zadeva in ta dim ni tako nadležen, kakor prah pražilnih peči.

ing. Franc Vilman
ing. Miloš Gregorič

Nenehen razvoj tovarniškega tiska

Tisk v kakršnikoli obliki omogoča redno informiranje državljanov o vseh domačih in tujih dogodkih, gospodarskih uspehih in podobno. Po višini naklade časopisne dejavnosti se nekako ocenjuje kulturna stopnja in raven države. To merilo velja še danes kljub nenehnemu razvoju radijskega in televizijskega obveščanja. V zadnjih letih po osvoboditvi se je tisk tudi v naši državi močno razvil od republiških preko lokalnih listov do po-

vsem nove panoge tovarniškega tiska, ki je zlasti v zadnjih letih v vidnem porastu, saj je že v Sloveniji preko 100.000 izvodov skupne naklade raznih tovarniških glasil in časopisov. Posebno močno je razvil tovarniški tisk na Gorenjskem, kar je delno razumljivo, saj je Gorenjska tudi najbolj industrializirana v Sloveniji.

Ker pa se je tovarniški tisk razvijal oziroma se še razvija brez enotne koncepcije in stališč, je bilo

o pomenu in razvoju tovarniškega tiska dosti govora tudi na kongresu jugoslovanskih novinarjev v Beogradu konec preteklega leta, kjer so razpravljali o pomenu in vlogi tovarniškega tiska v naši družbeni ureditvi, kakor tudi o statusu vrednikov tovarniških glasil. Tudi društvo novinarjev LRS je na podlagi tega pričelo polarizirati več pozornosti tej tiskarski dejavnosti in je v ta namen ustanovilo posebno komi- (Nadaljevanje na 6. strani)

Vloga socialnega delavca v podjetju

Vsebinsko socialne dejavnosti lahko opredelimo kot uravnavanje odnosov med osebami, ki so potrebne posebnega varstva in med družbo, v kateri žive, ali obratno, med družbo in posamezniki.

Družba se neprestano giblje in razvija. Z njo se spreminjajo pravila in običaji, ki uravnavajo življenje med ljudmi. Družbena pravila dajejo posameznikom določene pravice in dolžnosti. Pravice in dolžnosti posameznikov so urejene okvirno v ustavnih določilih, podrobneje pa so ta določila izdelana z zakoni, uredbami in običaji. Te pa izvajajo družbeni in politični organi ter organizacije. Do teh predpisov organov in organizacij ter do posameznih državljanov imajo posamezniki dolžnosti in pravice.

Družbena pravila in družbeni običaji so izvor obstoječih družbenih odnosov med zdravimi, polno delovno sposobnimi in skladno razvitimi ljudmi. Kot izjemno, vsebujejo tudi določila o pomoči vsem onim ljudem, ki so pomoči potrebni.

Vsebinsko socialno varstvenega dela torej določa vsakokratna družbena ureditev. Pri nas določa to vsebinsko naša družbena ureditev z vsemi svojimi pravnimi in organizacijskimi oblikami ter z običaji, ki so v veljavi na določenem ožjem okoliščju socialno varstvene dejavnosti.

Nekateri posamezniki svojih dolžnosti ne izvršujejo ali ne izkoriščajo pravic po obče osvojenih pravilih zato, ker jih iz različnih vzrokov ali ne poznajo ali ne razumejo, jih ne uvajajo (na primer delikventi), zato ker nimajo dovolj sposobnosti, da bi jih realizirali (invalidi, ali duševno zaostali), ali pa zato, ker žive v takem okolju, ki jim onemogoča odgovarjajočo realizacijo dolžnosti in pravic.

Vsaka človekova dejavnost posega v socialno in materialno okolje, ga oblikuje, obvladuje in se mu prilagaja.

Namen socialno varstvenega dela je torej dvojen. Po eni strani obsega pomoč, ki jo je treba nuditi osebi ali njenemu ožjemu

okolju zato, da občutita odgovornost do držbe in do samega sebe, po drugi strani pomeni socialno delo posredovanje tistih družbenih sredstev in možnosti, ki jih posamezniku ali manjši skupini ljudi nudi družba. Prvi namen je torej mobilizacija osebnosti in njegovega ožjega okolja. Oseba mora v socialno varstveni dejavnosti največ, kolikor more, sodelovati sama. Zato mora imeti določeno željo po pomoči. Kolikor te želje nima, jo skuša socialni delavec vzbuditi s posebnim načinom svojega dela zato, da bi dosegel njeno sodelovanje. Socialni delavec pomaga osebi do spoznanja, da predvsem sama odgovarja za svoj položaj v družbi.

Pomoč, ki ne bi dala osebi občutka lastne odgovornosti za svoj način življenja in za delež, ki ga mora doprinesiti splošni družbeni dejavnosti, predstavlja politiko podpiranja, ki je upravičena le v redkih primerih. Dajanje podpor namreč človeka, ki pomoč sprejme, pasivizira in ga napravi odvisnega od tistega, ki mu to pomoč

daje. Socializem mu pomeni tovarništvo, tovarniško sodelovanje v skupnem ustvarjanju in v skupnem trošenju družbenih sredstev. Ljudje, ki ne sodelujejo v tem procesu in ne doprinašajo, marveč samo jemljejo, družbeno niso enakovredni in polnopravni. Šele s tem, da prevzamejo v družbi določene obveznosti, ki jih izpolnjujejo, tako zaradi ostalih ljudi kakor samih sebe, postanejo družbeno polnopravni.

Isto, kar velja za posameznika, velja za njegovo ožje okolje. Tudi okolje mora sodelovati (kooperirati) z vsakim posameznikom, ki je član tega okolja in s celotno družbo, če hoče krepiti moč in dejavnost posameznih članov. — Zdrava kooperacija pospešuje zdravo rast posameznih članov in trdno medsebojno povezanost, ker nespornost, egocentričnost in medsebojno spoštovanje hromijo udejstvovanje in zadovoljstvo posameznikov in skupnosti.

Zato je večkrat potrebno mobilizirati ožje okolje, v katerem oseba živi, če hočemo nuditi posamezniku socialno pomoč.

Ljudje imajo v družbi določene pravice, kakor n. pr. pravico do

dela, do socialnega zavarovanja, do zdravljenja, v nekaterih primerih tudi do socialne podpore itd. Kolikor posameznik ne zna ali ne more uveljavljati svojih pravic, je socialni delavec dolžan mobilizirati organe, ki s temi družbenimi sredstvi razpolagajo in pri katerih je mogoče te pravice uveljaviti. V vsakem posameznem primeru mora sprožiti postopek za mobilizacijo zato, da posameznik uveljavlja pravice, ki mu pripadajo. To pa napravi na tak način, da pri sproženju postopka posameznik čim bolj sodeluje.

Socialni delavec mora poznati vse možnosti, ki jih družba daje posamezniku na razpolago. Ni dovolj, da jih pozna samo po obliki, temveč mora razumeti njihov pomen tudi vsebinsko, skratka razumeti mora, da vsako dejanje zahteva po drugi strani delovanje. Kajti, če ni ustvarjanja sredstev, jih tudi ni mogoče dajati.

Zato socialno-varstveno delo ne obsega le pomoči, ki jo dajemo posameznikom za uresničevanje njihovih potreb, marveč tudi vsklajuje potrebe posameznikov z možnostmi, ki jih družba konkretno ima.

Vera Svent

Posnetek z razstave železarskih poklicev na Jesenicah

Ustanovljen je družbeni sklad za šolstvo

Da bi se zagotovilo šolam in drugim izobraževalnim ustanovam materialno samostojnost v skladu z njihovim položajem in da bi se še bolj razvijala družbena samouprava na področju izobraževanja in vzgoje, je Zvezna ljudska skupščina sprejela temeljni zakon o financiranju šolstva. Po tem zakonu se financirajo vse šole od osrednje do fakultete, kakor tudi delavske univerze.

V skladu z zakonom pripadajo šolam kot samostojnim zavodom sredstva, ki so jim potrebna za izobraževalno in vzgojno delo. Za zagotavljanje sredstev, ki so potrebna za financiranje dejavnosti, izgradnje in opreme šol, se ustanovi občinski družbeni sklad za šolstvo, ki ga upravlja upravni odbor, sestavljen pa predstavniki gospodarskih organizacij, šol, sindikatov, ki jih določijo ObLO.

Na podlagi teh določil je po daljših razpravah in po osvojitvi predloga OLO Kranj prišlo do realizacije in sprejema tega sklada tudi v naši občini. Osnova materialnih izdatkov na učenca znaša 4000 din in se lahko viša ali niža glede na razvitost posamezne šole. V družbeni sklad za šolstvo se iz proračuna ObLO Jesenice prenese skupno za 19 šol preko 161 milijonov din. Glede na celotni proračun ObLO se tako prenese v sklad 27,5 odstotka sredstev.

Dobrodošli v družbeni sklad za šolstvo se bodo po odloku ObLO

stekali od dohodkov občine, ki jih določi ObLO, od prispevka, ki ga plačujejo gospodarske organizacije in samostojni zavodi, od deponirane proračunskega prispevka iz osebnega dohodka delavcev, ki ga določi ObLO, od občinske doklade, ki jo plačujejo zavezanci za dohodnino po stopnji, ki jo določi ObLO, kakor tudi drugi dohodki (dotacije, pomoči, darila, obresti, skladi itd.).

Sredstva sklada so namenjena za financiranje osnovne dejavnosti šol in predšolskih ustanov, ki jih je ustanovil ali jih pomaga financirati ObLO. Ta sredstva so namenjena tudi za financiranje Delavske univerze, za gradnjo, razširitev in opremo šol, njihovih delavnic in domov, kakor tudi drugih izobraževalnih in vzgojnih zavodov ter za pomoč ali posojila za gradnjo in opremo šol, ki jih ustanovijo druge politične teritorialne enote, za katere ima občina interes. Sredstva družbenega sklada za šolstvo se razporejajo z letnim finančnim načrtom.

Zaradi določitve sredstev šolam, ki jih je ustanovil ObLO Jesenice, so bile šole razporejene v pet kategorij, in sicer: 1. kategorija — osnovne šole od 10 do 40 učencev, vaješka šola, gospodinjstva šola in gimnazija, 2. kategorija — vse osnovne šole od 41 do 100 učencev, 3. kategorija — osnovne šole od 100 do 200 učencev, 4. kategorija — osnovne šole od 200 do 500

učencev in glasbena šola, 5. kategorija — osnovne šole od 500 do 1000 učencev.

Iz sredstev družbenega sklada za šolstvo se bodo poleg osnovne dejavnosti šol in zavodov občine krili tudi prispevki vzdrževanja (sofinansiranja) šol izven občine Jesenice, na katerih se šolajo učenci iz občine in bodo celotni stroški po izračunu glede na število učencev znašali okrog 10 milijonov dinarjev, kar občinski ljudski odbor pri sestavi proračuna ni upošteval.

PRAVNI NASVETI

Vprašanje: Hišo, ki je last ženi-ne matere, nameravate popraviti. Zanima vas, če vam lahko podjetje pomaga s posojilom in če bi lahko iz drugih skladov dobili posojilo.

Odgovor: Vaš problem se more reševati po Zakonu o financiranju gradnje stanovanj Ur. list FLRJ, št. 47 z dne 25. novembra 1959, ki se uporablja od 1. januarja 1960. Ta zakon že v začetku določa, da se gradnja stanovanj iz družbenih sredstev in iz sredstev posameznikov. Družbena sredstva so predvsem stanovanjski skladi teritorialnih enot. Iz občinskih stanovanjskih skladov se dajejo posojila za gradnjo novih ali za dopolnitev, dozidavo oziroma za večja popravila stanovanjskih hiš in

v družbeno gospodarsko življenje; — potrebno je tesno sodelovanje zainteresiranih činiteljev, zlasti v času predorientacije s poklicno svetovalnico;

— želimo srečo sebi in drugim, zato storimo vsak svoje za smotrno zaposlitev mladine.

Razstavo sta priredila Zavod za zaposlovanje delavcev na Jesenicah in Železarski izobraževalni center, kar je primer koristnega sodelovanja dveh obojestransko zainteresiranih zavodov.

Otvoritev razstave so se udeležili predstavniki Zavoda LRS za zaposlovanje delavcev, Železarne Jesenice, družbeno političnih organizacij in ostalih kolektivov iz območja občine. Na otvoritvi razstave pa so prišli tudi učenci 8. razreda osnovnih šol Kranjske gore, Koroške Bele in Žirovnice, ki so si jo z zanimanjem ogledali.

K sami razstavi pa bi imeli tele pripombe:

— razstava železarskih poklicev je skromen start v svet poklicev;

— določeni razstavniki materiali niso dovolj učinkovali spričo zelo omejenega razstavnega prostora;

— v določenih primerih manjka pravih strokovnih izrazoslovij;

— prihodnje razstave bo treba razširiti s poklici ostalih gospodarskih panog v občini in drugimi poklici sploh.

Razstava je kljub omenjenim pomanjkljivostim dosegla svoj namen in vzbudila interes pri mladini, starih in odraslih.

Kaj je vsebovala razstava? Na razstavi smo videli slike, ki so bile opremljene s podatki o pogojih sprejema v uk, fizičnih in duševnih zahtevah za naslednje poklice: topilec SM peči, topilec visokih peči, pečni zidar, kalupar-livar, vročevaljavac, hladnovaljavac, žičar, obložni varilec, žebjar, ključavničar, orodjar, strugar, rezkalec, obratni električar, instalater itd.

Poleg slik so bili razstavljeni tudi poklicni izdelki. Obiskovalci razstave so bili pozorni tudi na ilustrirane podatke o prostih učnih mestih za vaje, za katere so pokazali zanimanje zlasti mladina in starši.

Prva razstava železarskih poklicev je tako postala ena izmed oblik prizadevanja za smotrno in koristno kadrovanje mladine v razne poklice, predvsem v tiste, ki jih gospodarstvo v občini najbolj potrebuje. Zato bi bilo v prihodnje potrebno, da se v razstavo poklicev s poklicnimi slikami in podatki vključijo še druge gospodarske panoge v občini. Tako bo razstava dosegla svoj pravi namen in cilj, kar bo koristilo nadaljnjemu razvoju našega gospodarstva.

Viktor Brun

LUŽILNICA JAVORNIK

V nedeljo, 16. aprila, so pričeli z remontnimi deli v lužilnici na Javorniku. Novost pri tem je, da bodo poleg ostalih remontnih del vgradili po zamisli ing. Gregorčiča v obstoječo dekapiro peč nov pregrevalec zraka, ki ga do sedaj ni bilo. Izvedenci pričakujejo, da se bosta z dovajanjem pregretega zraka

proces in kvaliteta sušenja lužene pločevine dokaj izboljšala.

TEŽKA PROGA

Nova Ignis peč na težki progi za segrevanje ingotov pred valjanjem potrebuje za polno obratovanje tri posebne grelce zraka (rekuperatorje), katerih življenjska doba je zelo kratka, saj jih

morajo javorniški vzdrževalci menjati vsake pol leta, čeprav so izdelani iz kvalitetne prokron pločevine. Praksa je pokazala, da cevi rekuperatorjev običajno odpovedo pri varilnih šivih.

Izdelava novih cevi za rekuperatorje je javorniške vzdrževalce prvotno precej zaposlila. Z izkušnjami in uvedbo lažjega načina izdelave cevi pa jim je uspelo čas, porabljen za ta dela, precej skrajšati.

S tem so seveda znižali proizvodne stroške vzdrževanja.

VALJARNA 2400

Za boljšo kvaliteto valjanih izdelkov so pred leti uvedli čiščenje površine bram v valjarni 2400 s flemanjem. Ta postopek čiščenja kvaliteto popolnoma ustreza in je dokaj hitrejši kot nekdanje struženje bram.

Flemanje pa je žal škodljivo zdravju, saj pralna železna atmosfera ogroža zdravje delavcev, ki to delo opravljajo. Da bi ta prah odstranili, so si zamislili posebne razpraševalne naprave (ekshaurator), ki bo sesal s kapaciteto 5 kub. metrov zraka na sekundo ta prah in ga odvajal v atmosfero. Konstrukcijska dela za napravo, ki bo dolga 27 metrov in bo imela 16 sesalnih odprtín, so v teku, z montažo pa bodo pričeli v začetku maja.

ELEKTRODELAVNICA JESENICE

Zaradi naglega širjenja potreb po novih telefonskih priključkih je obstoječa telefonska centrala že skoraj popolnoma zasedena. Zato se bodo rabila nova ogródja z 200 številkami. Pogodba za izdelavo orodij je že zaključena s tovarno »Iskra« Kranj, montaža pa prične februarja 1962.

Za livne žerjave v jeklarni se pripravljajo nove drsne tračnice za odzvem toka. S tem bodo odpadli pogosti defekti in zastoji na obstoječih vodih.

Za boljši televizijski sprejem na Jesenicah

Lastniki televizijskih sprejemnikov na Jesenicah, teh je že preko 100, često razpravljajo o tem, da je televizijski sprejem na Jesenicah slab, tako da aparat ne more polno koristiti na nekaterih področjih mesta. Ker se že dalj časa govori o posebnem televizijskem pretvorniku, ki naj bi izboljšal sprejem televizijskih oddaj na območju Jesenic, smo se pozanimali na merodajnem forumu in zvedeli, da bo le ta dokončno lociran in postavljen na robu grebena Mežakle nad Kamnolomom. Moč oddajnika, oziroma pretvornika bo 1 W. Ta pretvornik bo kril potrebo po TV signalu na območju od Dovjega do zaključno južnega dela Koroške Bele in vse vasi (razen Javornjskih rovtov) na pobočju Karavank.

Potrebne montažne elemente za hišico in antenski stolp že izdeluje konstrukcijska delavnica Železarne Jesenice, vse elektronske naprave in armature pa je že izdelalo podjetje Elektro-signal iz Ljubljane. Antenski stolp železne konstrukcije bo visok 10 m, elektronske naprave pa bodo nameščene v leseni montažni hišici, prevlečeni s pločevino. TV pretvornik se bo vklapljal avtomatično na pobudo TV signala s Krvavca. — Vsa dela bodo zaključena predvidoma skupaj z montažo in prekušnjo do 20. oziroma 25. maja.

Prvotno je bila mišljena gradnja TV pretvornika na Obranci nad Podkočno, od koder naj bi TV signal zajel vso Koroško Belo, Moste, Žirovnico, Lipce, Blejsko Dobravo, tri četrtine Jesenic in Hrušico. Vendar je ta zamisel odpadla zaradi nespremenljivih pogojev sprejema odnosno zveze z oddajnikom na Krvavcu.

Po dokončnem pregledu vseh ob-

stoječih možnosti za televizijski sprejem v navedenih vaseh in neposrednih in posrednih merjenjih na posameznih markantnih točkah, je prevladalo nedeljno mnenje sodelujočih in strokovnjakov RTV Ljubljana, da bo potrebno za naselja v trikotju Blejska Dobrava, severni del Koroške Bele, Rodine zgraditi kasneje še en pretvornik iste moči, vendar na drugem kanalu.

Preiskave terena s posrednimi in direktnimi meritvami za postavitve pretvornika na Mežakli so trajale v presledkih 3 mesece, pri čemer je v mnogobrojni prihodnosti na pomoč podjetje »Radio servis« na Jesenicah, kakor tudi občinski organi. Vsa hvala za razumevanje tudi CDS Železarne Jesenice, ki je z aktivno podporo omogočil začetek razgovorov, sklenitev pogodbe in gradnjo montažnih elementov, kar bo v mnogočem zmanjšalo stroške. B. M.

(Nadaljevanje s 5. strani)
sijo za tovarniški tisk. Vse uredniške tovarniške glasil so sprejeli tudi v članstvo okrajnih novinarskih združenj oziroma aktivov, katerim bodo nudili pomoč pri nastajanju časopisa. V ta namen je bil pred dnevi ustanovljen v Kranju višji aktiv novinarjev, ki združuje že preko 23 članov — poklicnih novinarjev in urednikov tovarniških glasil. V petčlanski odbor tega aktivna je bil izvoljen tudi član naše redakcije. Na obnem zboru aktivna so sklenili, da bodo organizirali občasne krajske seminarje s področja novinarske dejavnosti, ki bodo v glavnem prilagojeni potrebam in zahtevam lokalnega in tovarniškega tiska.

PERSPEKTIVE KLUBA MLADIH PROIZVAJALCEV

Že večkrat smo pisali v našem časopisu o dejavnosti Kluba mladih proizvajalcev v naši železarni. Tudi to pot so člani omenjenega kluba napravili načrt za bodoče delo.

Poleg zastavljenih predavanj bo moral klub svoje člane bolj zainteresirati, to pomeni, poiskati moramo nove oblike dela. Do sedaj so bila samo razna predavanja, s katerimi pa žal nismo dosegli določenega namena, kar je razvidno tudi iz slabe udeležbe.

Drugo je vprašanje, kako so člani Kluba mladih proizvajalcev sodelovali v razpravah, to je pri reševanju problemov mladega proizvajalca. Bodoče delo za naš klub je bilo nakazano tudi na III. zboru mladih kovinarjev in metalurgov Slovenije, saj so delegati in gostje s svojimi diskusijami prikazali razvojno pot KMP.

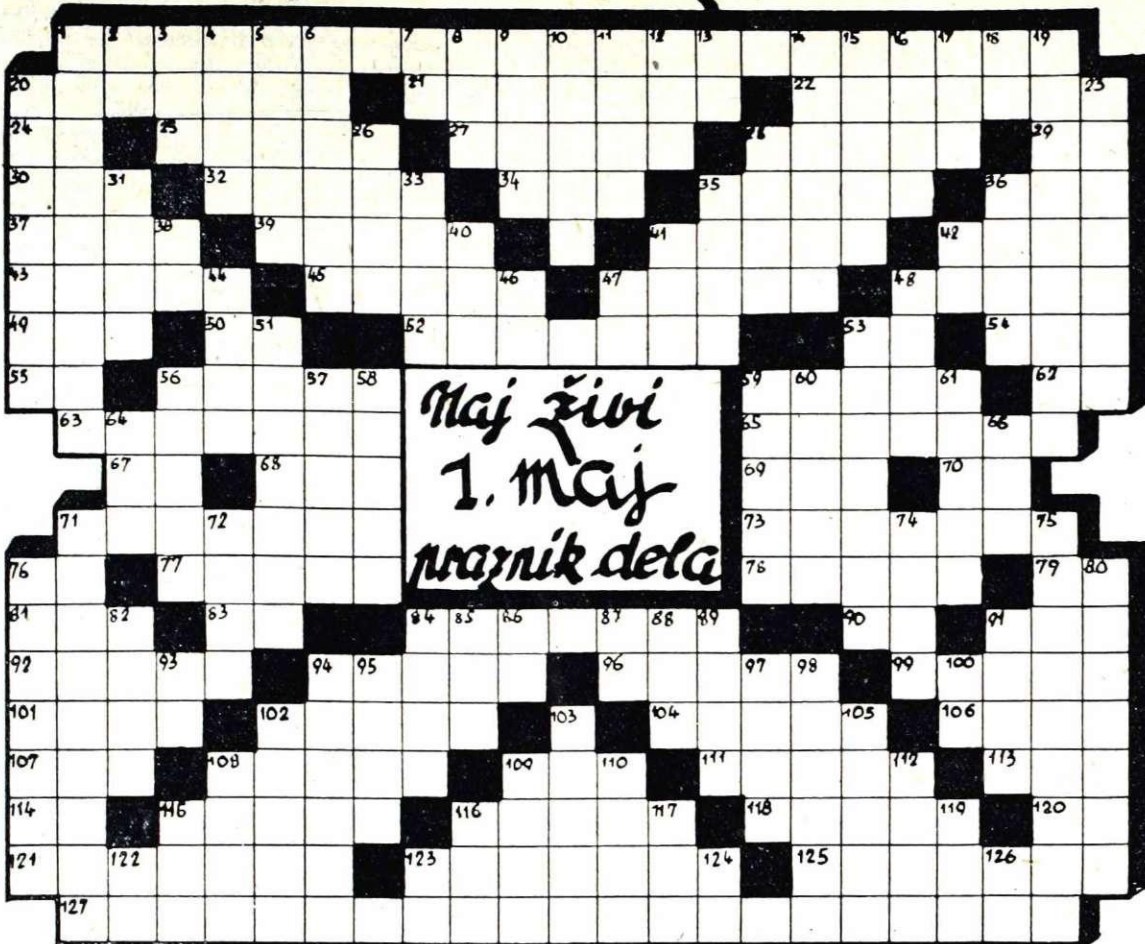
V prihodnje bomo morali paziti, kako bomo organizirali predavanja, da ne bo suhoparna, saj je praksa pokazala, da s slabo pripravljenimi predavanji mladih ljudi ne moremo zainteresirati.

Vodstvo kluba mora sestanke organizirati tako, da člani v razpravi sodelujejo in povedo svoje probleme. Če že neko predavanje organiziramo, potem moramo misliti na realna dejstva, ki se pojavljajo pri mladem človeku. Problemov je brez dvoma veliko, treba jih je le videti.

Kolikor bomo v prihodnje vzporedno s predavanji reševali tudi probleme mladih proizvajalcev, bomo mlade ljudi zainteresirali in bodo vedeli, da jim klub želi pomagati pri njihovem delu oziroma reševanju vsakodnevnih nalog. Zaradi tega se bo moralo vodstvo kluba v prihodnje študijsko in s konkretnimi primeri pripraviti na izvedbo predvidenih akcij.

Jože Vindišar

Nagradna križanka

NAGRADNA prvomajska križanka

Vodoravno: 1. in 127. voščilo, 20. trigonometrijska funkcija, 21. goljufija, trik, 22. varilni aparat, 24. oranje, 25. kongoški politik, ki so ga ubili skupaj z Lumumbo, 27. stanje zamaknenosti, 28. neravni, skrivljeni, 29. egipčanski sončni bog, 30. izrastek v ustih kita, 32. tuje žensko ime, 34. osebni zaimek, 35. znamka toaletnega mila, 36. oddelek naše železarne, 37. Ober, 39. koralni otoki, 41. peruti, del letala, 42. opran, očiščen z vodo, 43. prekla, fizičlovka, 45. jeklen blok, 47. domače žensko ime, 48. vrsta rastlin, 49. vrsta zemlje, 50. okrajšava za Komunistično partijo, 52. zveza držav, 53. osebni zaimek, 54. poudarjen kazalni zaimek, 55. okrajšava za šahovski klub, 56. koš za na voz — listni, gnojni koš, 59. gradbeni material, 62. predlog, 63. slika z vodenimi barvami, 65. prid (množ.), 67. različna samoglasnika, 68. okrajšano ameriško moško ime, 69. avto-moto društvo, 70. glasbena oznaka za tremolo, 71. politična sekta, 73. vrsta ptica iz rodu čapelj, 76. začetnici priimka in imena mladega slovenskega pesnika, 77. v tem trenutku, 78. najprometnejša ulica Zagreba, 79. okrajšava za alpinistični odsek, 81. grško podzemlje (mitološko), 83. znak za radioaktivni element, 84. »jeseniška« gora, 90. začetnici priimka in imena podpredsednika ZIS, 91. znak nekdanjih plemenitav, 92. italijanski pesnik, 94. francoska filmska igralka in plesalka (Leslie — fon.), 96. zasmeh, posmehovanje, 99. obrtnik, 101. nadav, ara, 102. eden od prvih dveh partizanov, ki sta padla v bitki na kraju pod 80. navp., 104. grški otok, 106. žival, ki živi v vodi in na suhem, 107. starodavno mesto v Dalmaciji, 108. živalska povest, 109. vrsta konjskega teka, 111. časovni prislov, 113. sorodnik, 114. začetnici jeseniškega prvoborca, 115. srbska mesna jed, 116. moriti, ubijati, 118. gora na Notranjskem, 120. različna soglasnika, 121. večje indijsko pristanišče, 123. spust jekla ali železa iz peči (množ.), 125. guma za brisanje, 127. glej 1. vodoravno.

Navpično: 1. električni varnostni element, 2. različna soglasnika, 3. znamka pralnega praška (detergent), 4. muslimansko sveto mesto, 5. delo in zaslužek enega dne, 6. strokovnjaki za lepoto, 7. okrajšava za glasbeno delo, 8. oskrbovano zemljišče okrog hiše, 9. kruti rimski cesar, 10. žensko ime, 11. izcedek nekaterih južnih dreves, 12. okrajšava za eno od republik FLRJ, 13. ljudska pritrilnica, 14. pokloni, darovi, 15. Zevsov obrambni ščit, 16. živalska hrana, 17. slovenski znanstvenik — zoolog, 18. znak za srebro, 19. borci v NOB, 20. slovenska ilustrirana revija, 23. vojaška večšina, 26. moško ime, 28. poziv, krik, 31. moški suknjič, 33. vodna rastlina, 35. žensko ime, 36. zidna obloga, 38. različna soglasnika, 40. električno nabit delec atoma, 41. največji sesalec, 42. romunski slovnični člen, 44. prestolnica prijateljske afriške države, 46. slovenski tednik za razvedrilo, 47. začetnici priimka in imena jugoslovanskega izumitelja na področju elektrike, 48. kačji glasovi, 51. prebivalca slovenskega obmorskega mesta, 53. priimek jeseniškega narodnega heroja, 56. četr, 57. predvojni politični voditelj na Javorniku (Vencelj), 58. visoko gostvo v Aziji na tromeji SZ, Mongolije in Kitajske, 59. so-

rodnik žirafe, 60. mesto, kjer pristajajo ladje, 61. vrtna cvetica, 64. dolina pod Triglavom, 66. italijansko: tri, 71. prvi komandir jeseniške čete, 72. pritok Renu v Švici (teče skozi Bern), 74. telček, 75. vrsta puške (množ.), 76. podložnik, 80. kraj prvega oboroženega spopada jeseniških borcev z Nemci v letu 1941, 82. mesto na meji med Dalmacijo in Bosno (ob Krki), 84. rečna riba, 85. daljše geološko razdobje, 86. različna soglasnika, 87. začetnici slovenskega kiparja, 88. severni jelen, 89. romunsko mesto, 91. gorenjski časopis, 93. kazalni zaimek, 94. hrib v Srbiji — znamka prvih domačih radijskih sprejemnikov, 95. površina, ploskev, 97. sultanat v Arabiji, 98. znano koncentracijsko taborišče v Italiji, 100. začetnici največjega slovenskega pesnika moderne, 102. vstopnica, 103. znani nemški pesnik, 105. zakonodajni organ v nekaterih državah, 108. priimek nemške pisateljice (Vicki — Pazite se srn), 109. duhovščina, 110. mesto na polotoku Pelješcu, 112. velike lesene posode, 115. smuč, 116. jadranski otok, 117. dnevi v rimskem koledarju, 119. nasičen, poln, 122. različna soglasnika, 123. kratka za pripis v pismu, 124. začetnici slovenskega kiparja, 126. okrajšava za humanitarno organizacijo.

Obvestilo reševalcem nagradne križanke

Reševalce prvomajske nagradne križanke obveščamo, da nam izrežano in izpolnjeno rešitev nagradne križanke pošljejo v zaprti kuverti najkasneje do vključno 8. maja 1961 do 12. ure na uredništvo »Železara«. Na kuverti naj bo označeno »nagradna križanka« in točen naslov reševalca, iz katerega naj bo razviden obrat in delovno mesto. V kuverti naj bo ena sama rešitev brez kakršnih koli obvestil.

Vsak reševalec lahko pošlje samo eno rešitev. Za pravilno rešitev nagradne križanke je upravni odbor železarne odobril naslednje nagrade:

1. nagrada 3000 dinarjev
2. nagrada 2000 dinarjev
3. — 7. nagrada po 1000 dinarjev

Personalne vesti

Gibanje delovne sile v mesecu marcu 1961:
70 novosprejetih delavcev
102 delavcem prenehalo delovno razmerje
10 novosprejetih uslužbencev
17 uslužbencem prenehalo delovno razmerje

UPOKOJENI SO BILI NASLEDNJI DOLGOLETNI SODELAVCI

Franc Baloh, 1903, valjarna 2400 — z delovno dobo 42 let; Janez Dolenc, 1903, žična valjarna, z delovno dobo 31 let; Janja Gjač, 1904, žičarna, z delovno dobo 10 let; Franc Jensko, 1900, žebeljarna z delovno dobo 45 let; Marija Jensko, 1909, cevarna, z delovno dobo 13 let; Janez Kolman, 1905, hladna valjarna, z

delovno dobo 35,5 let; Franc Noč, 1905, Javornik I, z delovno dobo 38 let; Franc Polak, 1904, žebeljarna, z delovno dobo 40 let; Vencelj Rovani, 1904, elektro peč, z delovno dobo 42 let; Albin Sodja, 1905, šamotarna, z delovno dobo 35 let; Albin Triplat, 1905, šamotarna, z delovno dobo 35,5 let.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali zasluženi pokoj!

RODILI SO SE

Zdenki Mlinarič, OTK — deček; Alojzu Jeraša, mehanična delavnica — deček; Jožetu Kupleniku, gradbeni oddelek — deklica; Francu Kalanu, Javornik, računovodstvo — deček; Jožetu Črtaliču, žebeljarna — deklica; Francu Tomažinu, konstrukcijska delavnica —

deklica; Andreju Jakopiču, Javornik III — deklica; Ivanu Smidu, Javornik III — deklica; Matiji Jalnu, Javornik II — deklica.

Vsem mamicam in srečnim očkom od srca čestitamo!

POROČILI SO SE

Janez Slavinec, promet — z Bernardo Nečimer; Viktor Železnikar, energijski oddelek — z Marijo Zrim; Dragutin Despotovič, visoke peči — z Marijo Maričič; Mira Car, komunalni oddelek — z Antonom Mikulom; Mehmed Brnjak, martinarna — z Amino Tufeković; Said Alagič, martinarna — z Refiko Terzić; Marija Hartman, elektrodni oddelek — z Milanom Magazinom; Alfonz Jakopič, Javornik III — z Danielo Beguš; Janez Čermenshek, elektro energija — z Margaretto Klenovšek; Borut Kočevar, IBM — z Marijo Cuznar.

O GLASBENEM ŽIVLJENJU NA JESENICAH

Spričo razgibane glasbene dejavnosti v letošnji sezoni je sodelavec našega lista naprosil predsednika glasbenega sosveta pri Občinskem svetu Svobod in dirigenta pihalnega orkestra jeseniške Svobode, tovariša Remigija Noča, da odgovori na nekaj vprašanj. Ta se je vabilu odzval in na postavljena vprašanja takole odgovoril:

Zanima nas dosedanje delo sosveta za glasbeno dejavnost pri Občinskem svetu Svobod. Kakšne oblike dela so mu na voljo?

Glasbeni sosvet je skušal uvesti naslednje oblike svojega dela: strokovna pomoč z angažiranjem posameznih strokovnjakov vsakemu ansamblu, ki bi to želel oziroma mu je to potrebno. Oblike strokovne pomoči bi bilo lahko več. Ena od teh oblik so tudi predavanja ali pa konkretno sodelovanje strokovnjaka pri delu posameznega ansambla. Imeli smo namen organizirati občasne posvete z vodji ansamblov določene dejavnosti, združene z interpretiranjem skladb, ki bi jih lahko uvrstili v njihove programe. Tako bi lahko vplivali na vsebino njihovih del. Ena stalnih oblik dela pa je organiziranje občinskih revij iz vseh področij glasbene dejavnosti. Kolikor ti naši cilji niso bili doseženi, je vzrok delno v neaktivnosti nekaterih članov sosveta, kar hromi celotno delo, in tudi v nezainteresiranosti posameznih ansamblov.

Znano je, da v naši občini primanjkuje strokovnih vodij za posamezne ansamble. Povejte nam, kako pomaga sosvetu za glasbeno dejavnost Glasbena

didatov, kakor pri podajanju glasbene snovi. Najbolj verjetno je vzrok v nezadostni povezavi glasbene šole z društvi, saj društvom niso znani niti vsi pogoji, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za vpis v ta oddelek.

Poseben problem predstavlja vzgoja instrumentalistov, predvsem za godbe na pihala. Namreč pedagogi, ki danes poučujejo na glasbeni šoli kader za te ansamble, so ali preobremenjeni ali pa strokovno nesposobni za vzgojo kvalitetnega kadra. Zdi se mi, da je čas, da tudi jeseniška glasbena šola preneha z dosedanjim prakso in v prihodnjem šolskem letu nudi vsem svojim gojencem res kvalitetne pedagoge — strokovnjake na instrumentu, ki ga poučujejo, saj je to osnovni pogoj, da se v prihodnje še dvigne kvaliteta glasbenih ansamblov.

V letošnjem šolskem letu je jeseniški glasbeni šoli uspelo pridobiti profesorja Ulčarja in zato sem prepričan, da bo z novim šolskim letom rešeno tudi vprašanje strokovnjakov za druge instrumente, predvsem za pihala in trobila ter bo tako jeseniška glasbena šola sledila zgledu glasbene šole v Kranju, ki honorarno nastavlja res strokovnjake za vsak instrument.

V letošnjem letu praznujemo 20-letnico vstaje jugoslovanskih narodov. — Kako bodo angažirani glasbeni ansambli v naši občini, kakšni so načrti glede večjih prireditev, zanima pa nas tudi, če boste v okviru teh praznov izvajali večja glasbena dela?

Glasbeni sosvet je v letošnjem letu

Pihalni orkester jeseniške Svobode

sola na Jesenicah in kaj boste ukrenili, da se stanje glede kadrov izboljša?

Da bi se povečalo število vodij — strokovnjakov, ki so za uspešno napredovanje vsakega ansambla nujno potrebni, je bil že pred leti ustanovljen pri glasbeni šoli oddelek za vzgojo dirigentov in zborovodij. Odziv s strani društev je bil zelo majhen. S tem pa ni rečeno, da vprašanje strokovnega kadra ni pereče, saj vemo, da so prenehali obstajati pevski zbori v več krajih prav zaradi tega. Najti bo treba vzroke nezainteresiranosti posameznih društev za delo tega oddelka na glasbeni šoli. Prepričan sem, da bi bilo kandidatov dovolj, če bi našli primerno obliko tako pri izbiranju kan-

organiziral več občinskih in eno okrajno glasbeno revijo. Posebnih prireditev v počastitev 20-letnice vstaje v naši organizaciji ne bo, vendar pa bodo vsi glasbeni ansambli naše občine močno zastopani pri raznih krajevnih, občinskih in okrajnih praznovah v počastitev tega jubileja. Nedvomno bo največja prireditev 4. julija na Poljanah z izvedbo nove »Rdeče kantate«, pri kateri bodo sodelovali vsi pevski zbori naše občine in godbe na pihala.

Kaj nam lahko poveste o letošnji glasbeni sezoni na Jesenicah? — Nekateri koncerti so bili s strani občinstva slabo obiskani. Kaj bi morali po vašem mnenju napraviti, da bi tudi na Jesenicah imeli stalno glasbeno občinstvo?

Letošnja sezona je bila res pestra. Na programu je bilo cela vrsta koncertov in revij, od velikega simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, pa do lokalnih glasbenih revij. Vse te prireditve pa niso bile enako dobro obiskane, kar pa je razumljivo, če upoštevamo razno nivo in vsebino teh prireditev. Prav gotovo pa se ne moremo pohvaliti na Jesenicah s slabim obiskom koncerta Slovenskega okteta in še nekaterih kvalitetnih prireditev. O vzrokih tega pojava je težko razpravljati, kajti včasih je obisk odvisen od uspešne in pravočasne reklame, saj si ne moremo predstavljati drugega vzroka za slabo obiskani koncert Slovenskega okteta, ki je znan po vsem svetu. Vendar stanje na Jesenicah ni tako kritično, saj se z istimi problemi srečujejo tudi v večjih mestih z bogatejšo in pestrejšo glasbeno tradicijo. Razumljivo pa je, da zahteva vsaka prireditev, posebno če ni zabavnega značaja, vključitev vseh družbenih in političnih faktorjev za izvedbo uspešne reklame, ki bi zagotovila dober obisk.

Ob nenadni smrti naše drage mame in stare mame

IVANE ALICEVE

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, darovalcem lepih vencev ter vsem, ki so jo v tako velike n - vilu spremili na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni dr. Tancarju in dr. Rosensteinovi za zdravniško pomoč. Iskrena hvala tudi pevcem ter sostanovalcem 3. bloka I. stop. na Plavžu. Posebno se zahvaljujem družini Stržar za pomoč v težkih dneh in vsem, ki so nam izrekli sožalje. Iskrena hvala!

Zalujoče hčerke: Francka, Ana, sinova Jože in Franci z družinama ter vnuki.

Naši jubilanti 50-letniki

V mesecu maju bodo praznovali svoj 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: Jakob Zagar, livarna — 1. maja; Stanko Krušič, mehanična delavnica — 1. maja; Vladimir Iskra, vzdrževanje Javornik — 3. maja; Alojz Cuder, predelovalni obrati — 5. maja; Janez Potočnik, predelovalni obrati — 5. maja; Alojz Erjavec, elektro-delavnica — 6. maja; Janez Krajnik, konstrukcijska delavnica — 11. maja; Alojz Znidaršič, jeklarna — 20. maja; Andrej More, transport — 20. maja; Viktor Endlihar, livarna — 22. maja; Jože Prešeren, energijski oddelek — 24. maja in Janez Podlipnik, valjarna 2400 — 25. maja.

Ob tem življenjskem jubileju jim v imenu celotnega kolektiva iskreno čestitamo in želimo na njihovi življenjski poti še veliko uspehov in zadovoljstva!

Š . P . O . R . T

Jeseniški nogometaši se potegujejo za vstop v SCL

Pred nekaj tedni se je začel spomladanski del tekmovanja v Gorenjski nogometni ligi. V tej ligi sodelujejo v glavnem moštva z Gorenjske in so med seboj precej izenačena.

Nogometna enajstotica Jesenic tekmuje v tej ligi z namenom, da si pribori prvo mesto, s čimer bo omogočeno, da se do jeseni uvrsti med najboljše moštva v slovensko consko ligo.

Rezultati, ki jih je doseglo naše moštvo v spomladanskem delu tekmovanja so naslednji: Jesenice : Naklo 13:0 (zaostala tekma iz jesenskega dela) Jesenice : »Prešeren« Radovljica 13:1, Jesenice : Triglav B 7:1, Jesenice : »Svoboda« Senčur 2:1. Ta tekma je bila nekaj minut pred koncem tekme pre-

kinjena in jo bo Gorenjska nogometna zveza zaradi napada na sodnika verjetno verificirala s 3:0 v korist Jesenic. Odprto je tudi vprašanje izida tekme z moštvom Planike na Jesenicah, ko je moštvo Planike zapustilo igrišče.

V nadaljevanju tekmovanja so na sporedu še srečanja naših nogometašev z enajstotico Mladosti iz Kranja in Škofje Loke na Jesenicah, s Trzičem v Trzinu in Naklem. Gledalci, ki prihajajo vsako nedeljo na igrišče, ugotavljajo, da naše moštvo igra boljše, kakor v

prejšnjih letih, zato se bodo morda tudi izpolnila pričakovanja, da se Jeseničani ponovno uvrstijo v slovensko consko ligo, ljubiteljem nogometa pa bo tako omogočeno, da bodo gledali po nekaj letih spet kakovitšen nogomet.

**GORENJSKA
NOGOMETNA LIGA:
JESENICE : MLADOST 3:1**

Košarkarski turnir na Javorniku

O požrtvovalnosti članov košarkarske sekcije pri TVD Partizan na Javorniku smo že večkrat pisali. Zvedeli smo, da pripravljajo prvi večji košarkarski turnir, s katerim bodo počastili 20-letnico vstaje jugoslovanskih narodov. Turnir

bo na igrišču poleg doma TVD Partizan, sodelovale pa bodo košarkarske ekipe iz Škofje Loke, Klope, »SD« Prešeren iz Radovljice, Jesenice II in Javornika. Zmagovalec tega turnirja bo dobil lep pokal.

Pionirji so tekmovali za pokal maršala Tita

16. aprila so se pomerili v šahu pionirji vseh šol jeseniške komunne za pokal »Maršala Tita«. Med enajstimi ekipami so pri starejših pionirjih zmagali učenci s Koroške Bele z 21 točkami pred šolo »Prežihov Voranc« prav tako

z Jesenic, ki je zbrala 15,5 točke.

Pionirke s Kranjske gore so bile najuspešnejše v konkurenci ženske mladine, pri mlajših pionirjih pa je imela najboljšo predstavnico šola s Kor. Bele. Vladimir Kaše

Pozdravljeni Nergači!

Daj! Daj! Daj! Hitro mi nekaj napiši, mi je dejal urednik, ko je prisopihal za mano na Poljane. Dobil me je, ko sem ravno počival. Saj veste, človek se »zmata«, če ves dan gleda, kaj in kako se dela za praznovanje prvega maja. »Hudiča!« Kaj pa naj sedaj pišem, ko sem se že zadnjič poslovil od mojih Nergačev? sem ga vprašal. Veš, mi je dejal urednik, še eno številko bomo pred prvim majem vrgli ven, zato pa moraš nekaj napisati. Dobro, sem rekel. Številko boste »vrgli ven«, kaj pa jurčke! Ali jih bo kaj za praznovanje? sem ga vprašal. Nekaj sem slisal o tem, mi je odgovoril urednik. No, samo da bo, sem odgovoril in vzel svinčnik, da vam napišem nekaj kratkih in s tem omogočim, da se čimprej pripravite na odhod na Poljane. Posebno vam tiste, ki še žalujejo za kostanj, da v zeleni naravi pozabijo to žalost. Ker sem pa že pri kostanjih, bi vam rad nekaj o tem povedal.

»Prmejdun!« sem zaklel in se razjezil, ko sem zvedel, da podirajo zadnji jeseniški okras — kostanjev drevored. Na moje vprašanje: »Zakaj?« so mi odgovorni cestni astronomi raztolmačili, da je bilo to potrebno zaradi razširitve ceste in ker je odpadlo listje kostanjev oviralo odtok. Zato bodo raje posadili topole, »Madonca« sem dejal, »če bo pa tako široka cesta, kolikor je »padlo« kostanjev, potem bo pa tak promet, da bodo avtomobili pri »Pošti« vozili skozi restavracijo.« Glede topolov pa mislim:

»Če bodo nasajeni taki brez listja, potem kanalizacija res ne bo trpela. V drugem primeru pa bi bilo bolje, če bi rajši postavili sobne lipe v tegeljčkih, ki bi jih lahko po želji bodečih urbanistov brez težav in škode premikali. Povedati vam moram še to, da je pri podiranju dal zelo veliko dela buldožerju zadnji kostanj, v katerega se je penast od jeze, zaletaval, toda brez uspeha. Ko sem nekaj časa opazoval to borbo, sem rekel »podiralcem«, da tega kostanja ne bodo izruvali. »Zakaj ne?« so me vprašali vsi upehani. »Poglejte,« sem rekel in pokazal s prstom na kostanj, kjer je bil pripet plakat Mestnega gledališča z naslovom »Globoko so korenine«. Ko je nazadnje le padel tudi ta uporni kostanj, sem sklenil napisati pesem in ovekovečiti to njegovo borbo. Naslov pesmi se glasi: »Jeseniška zelena kantata« — uglasbil pa jo je po Avenikovem načinu Dorli Buldožer.

Se spomniš vsa leta nazaj, ko kostanj krasil je naš kraj, ti božal je s senco glavo, pred dežjem te branil močno.

Prišel zdaj atomski je čas, nam vzel je čez noč ta okras, praznina nas je zdaj strah, zelenja ni več, le rdeči prah.

Reci le zakaj??? (vprašanje se poje mrmrajoče do prihodnjega zbora volivcev).

Foto klub »Andrej Prešeren« v letu 1961

Dejavnost foto kluba »Andrej Prešeren« bo v letu 1961 predvsem usmerjena v tri področja:

1. vzgojo kadrov,
2. družabnost in boljše medsebojne spoznavanje,
3. razstave, oziroma pregled dela.

Vzgoja kadrov je izredno važno področje dela kluba, kajti 35-letna tradicija kluba govori, da so jeseniški fotoamaterji poznani ne samo v naši domovini, temveč tudi preko meje. V jeseniškem foto klubu je do sedaj zraslo dokaj znanih

amaterjev in celo mojstrov. Za temi gre mlada generacija; lanska razstava je pokazala, da jo imamo. Prav to mlado generacijo moramo vzgajati in negovati in ji dati vse možnosti, da bo dostojno sledila delom mojstrov te tako lepe umetnosti.

Odbor kluba se tega dobro zaveda, zato je v letošnjem letu predvidel vrsto predavanj, na katerih bi predvsem mlajši kader lahko izpopolnjeval svoje znanje. Predavanja bi bila vsake 14 dni ob ponedeljkih in to po naslednjih temah:

Retuša negativa in pozitivna in tehnika papir negativ. O retuši negativ bo predaval tov. Kolman. Za predavanje o retuši negativ in papir negativ pa izvajalec še ni določil.

Fotografiranje pri umetni luči. Predava to. Jano Znidar.

Tehnika povečevalnika, slabljenje in ojačevanje. Predava ing. Du-bejc.

Poleg teh predavanj bo klub organiziral debatne večere, katere bodo vodili izkušeni amaterji Matevž Mikelj, Jaka Čop in drugi. Na teh debatnih večerih bi se pomenili o vseh tistih nejasnih vprašanjih, ki

tarejo posamezne amaterje, temeljne teme debatnih večerov pa naj bi bile: izbira motivov, izrezi, foto-montaža, vsebina slike »Zlati rez« in podobno. Sledeča oblika vzgoje amaterjev naj bi bila v slikovnih kritikah in kritikah barvnih diapozitivov. Kritike so izredno dobra metoda vzgoje, ker lahko vsebuje kritiko tehnične izdelave slike (ekspozicija, razvijanje, papir, razvijalec, eventualno slabljenje in podobno), kritiko izbire motiva, izrez in končno vsebino in ime slike.

Kako koristna je kritika fotografije, smo lahko opazili na slikovni kritiki, ki jo je vodil dne 13. februarja 1961 Janez Marenčič, kand. mojstra iz Kranja. Vrsta fotografij, dobrih in slabih, brez imenovanja avtorjev, dobra, vsestranska in do-bronamerna kritika, izmenjava mnenj o posameznih vprašanjih in podobno na tem prijetnem večeru bo lahko vsestransko koristila amaterjem, ki so se zbrali v lepem številu tega dne v prostorih kluba.

Pri tej zelo uspehi kritiki slik je odbr sklenil, da bomo takšne večere še prirejali in za kritiko povabili tudi ostale mojstre umetniške fotografije.

M. P.

Deset let taborniške organizacije na Jesenicah

Pred desetimi leti so na Jesenicah ustanovili prvo taborniško enoto na Gorenjskem z imenom »Odrad jeklarjev«. V to enoto je iz leta v leto prihajalo vedno več jeseniške mladine. V zadnjih letih so jeseniški taborniki s svojimi idejami pridobili tudi mladino s podeželja. Tako imamo danes v jeseniški občini poleg Odrada jeklarjev še tri samostojne taborniške čete: v Zirovnici četa »Izpod sivih peči«, v Martuljeku četa »Pod Špikom« in v Kranjski gori četa »Izpod Prisojnika«. Vseh tabornikov je v jeseniški občini okrog 600.

Članstvo v omenjenih četah vedno bolj raste, tako, da bodo jeseniški taborniki v dveh ali treh letih sedanje članstvo podvojili. V bodoče mislijo ustanoviti taborniške čete še v drugih krajih jeseniške občine. Poleg razširitve organizacije in utrjevanja dela po četah bodo organizirali tudi razne seminarje, na katerih se bo izobraževal bodoči vodilni kader.

Za praznovanje te obletnice so taborniki pripravili poseben program, ki ga bodo izvedli v svojih četah. Poleg tega programa bodo

aktivno sodelovali pri vseh prireditvah v počastitev 20. obletnice vstaje in 10. obletnice festivala jeseniške mladine. Tako bodo še

naprej širili taborniško idejo med mladino in pokazali svojo aktivnost.

Jože Vindišar

Urbanistični načrt mesta Jesenice

Za vsako gradnjo in urejanje naseljenih mest je potreben urbanistični načrt, ki služi kot osnova za zazidalne načrte in stil gradnje. Tak urbanistični načrt je bil delno izdelan tudi za naše mesto, vendar pa spriču naglega razvoja in nekaterih pomanjkljivosti ne more več v celoti služiti svojemu namenu. Občinski ljudski odbor Jesenice je na svoji zadnji seji potrdil imenovanje novoformirane posebne urbanistične komisije, ki se sestoji iz strokovnjakov in voljenih članov ObLO Jesenice. Glavna

naloga te komisije bo, da vskladi že obstoječe dele urbanističnega načrta z novimi predvidevanji pri izgradnji mesta Jesenice in okolice, kakor tudi, da izvede skupaj z odgovornim arhitektom podjetja »Agroburo« Ljubljana (ki je odgovorno za urbanistično ureditev Jesenic), potrebne urbanistične načrte za razvoj Zirovnice, Blejske Dobrave, Lipc in drugih naselij zaključno z Dovjem in Mojstrano. Ta komisija bo aktivno posegala v delo tudi pri realizaciji že obstoječega urbanističnega načrta v Kranjski gori.

Po predvidevanjih bodo urbanistični načrti v celoti izdelani do avgusta letos, seveda pod pogojem, da bo pripravljen ves material, odnosno gradivo, ki ga zahteva projektantska organizacija in osebno zadolžen arhitekt ing. Grasselli-jeva.

B. M.

ČESTITKA IZ JLA

Kolektiv »Železarne Jesenice« in še posebej obratu žičarna želim pri delu mnogo uspehov in ob 1. maju — prazniku dela pozdravljam vse svoje sodelavce.

Jakob Veber, V. p. 5454/2,
Rajlovac — BiH

ZAHVALA

Vsem sodelavcem plinske in vodne energije in Izvršnemu odboru sindikalne organizacije Železarne Jesenice se najtopleje zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejel v času moje bolezni.

Iskrena hvala!

Avgust Kejžar

ZAHVALA

Podpisani Jože Pezdirc se iskreno zahvaljujem sindikalni organizaciji predelovalnih obratov za denarno pomoč, ki sem jo prejel ob moji bolezni.

Jože Pezdirc,
predelovalni obrati

PREKLICI

Preključujemo izkaznice za vstop v železarno, ki se glasijo na ime: Stefan Šimic, Javornik III; Silvo Zagorc, cevarna; Jože Srnc, livarna; Rajko Subotič, plavž; Karrel Kejžar, žična valjarna; Abaz Osmančević, livarna; Mirko Grčar, Javornik I; Remzo Selman, martinarna in jih smatramo za neveljavne.

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta, starega očeta, tasta, brata in strica

HENRIKA WEITA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spemili na njegovi zadnji poti, mu podarili cvetje in nam izrekli sožalje. Še posebej se zahvaljujemo zdravniku dr. Tancerju, govorniku Jožetu Homaru za poslovilne besede ob odprtem grobu ter sosedom za pomoč, kakor tudi stanovalcem III. in IV. bloka za denarno pomoč.

Iskrena hvala!

Hčerka Anica Pezdirc
in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše ljubljene mame **MARIJE ISKRA** roj. Trojar se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ter jo spemili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni primariju dr. Brandstetterju, ostalim zdravnikom in strežnikom osebje na internem oddelku jeseniške bolnice. Zahvaljujemo se tudi pevcem in vsem tistim, ki so njen grob zasuli s cvetjem ter nam pomagali in nas tolažili.

žalujoči: mož France, otroci Julka, Franci in Jože z družinami in ostalo sorodstvo

ŽELEZAR, 14-dnevnik — Izdaja: Železarna Jesenice — Odgovorni urednik: Stane Tušar — Tehnični urednik: Edo Zagar — Ureja uredniški odbor: Franc Pogačnik (predsednik), inž. Avgust Karba (Gospodarska rubrika), Milan Polak (Delavsko upravljanje), Janko Burnik (Iz naše zakonodaje), Stefan Nemeč (Življenje v naši komuni), Ivo Ščavničar (Kako koristimo prosti čas), inž. Janko Mede (Tehnična priloga), Leopold Lomovšek, Tone Jasnič, Zivan Vovk in Remigij Noč (korektor) — Naslov: Uredništvo »Železar« - Železarna Jesenice, telefon številka 394 — Tisk: »Gorenjski tisk« v Kranju